216
APR 6 1955

VIENYBĖ

LXIX M. 12 N. 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. 1955 M. BALANDŽIO (APRIL) 1 D. KAINA 10c.

DABAR

Bolševikmetį gimusi
Būdinga smulkmena
Praeities šešėliai
Išeinant į žmones...

JUOZAS TYSLIAVA

Neretai galvojame, į ką išaugs tie lietuviai, kuriems buvo lemta gimti bolševikmetyje.

Šiandien jiems jau 15 metų...

Šių žodžių autoriui į rankas pateko 1940 m. rugpjūčio 27 d. gimusios mergaitės laiškas, kurį ji parašė savo tetai, mirusiai prieš penkerius metus...

"Iš tėvelio aš sužinojau, kad tetulė buvo atvažiavusi pasiviešėti Lietuvoje, kada manęs dar nebuvo pasaulyje. Aš manau, kad jūs, brangioji tetulyte, nežinotė, kad aš esu pasaulyje..."

Taip rašo bolšekvimečiais augusi mergytė, jieškodama savo tetos, "kuri toli nuo mūsų tėvynės Lietuvos krantų".

Pažymėtinas jos rašomosios lietuvių kalbos taisyklingumas.

***

Mes gavome Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybos kandidatų sąrašą.

Net 95 kandidatai, kurių rinkimai įvyks gegužės 1 d.

Iš šio skaičiaus, tik 27 bus išrinkti į tarybą.

Šia proga negalima praeiti tylomis pro vieną menką, bet būdingą smulkmeną, tai kandidatų amžių.

Šių žodžių autorius neprotestuoja dėl to, kad Rinkimų Komisija jį "pasendino" keletu metų.

Dovanotam arkliui į dantis nežiūrima.

Bet kaip jaučiasi tie kandidatai, kurie "atšventė" savo 60 metų sukaktį, o dabar... keliais metais pajauninti?

Ar tai nepanašu į kortų partiją, kurios dalyviai, dar nepradėję lošti, jau slepia kortas?

***

Sklaidau 1909 metų Vilniaus Žinių komplektą ir... skaitau:

"Nesiliaukime dirbę iki įgyvendinta taps Lietuvai autonomija su seimu Vilniuje, su lietuvišku universitetu, iki netaps aprūpintas būvis tūkstančių bežemių ir pagerintos sąlygos darbininkų luomo... Turime prieš save netik svetimą vyriausybę, bet ir — bent dalį — bajorijos bei kunigijos. Tik per vienijimąsi, švietimąsi ir mokslą, per lavinimąsi politikoje lietuviai teįstengs iškirsti sau langą prie aukštesnės kultūros ir prie tautiškos laisvės."

Taip kalbėjo dr. J. Šliūpas savo 25 metų "darbavimosi" sukakties minėjime, kuriam pirmininkavo Pr. Živatkauskas.

Tai įvyko 1908 m. gruodžio 27 d. Scranton, Pa.

***

Tose pačiose Vilniaus Žiniose (1909 m. kovo 7 d.) rašoma:

"...reikia pripažinti ir tai, jog tą 'Tautos gimną' visur-kur kišom, dainavom taip dažnai, kad jis ištikro virto kokiatai būtina kuone kiekvieno vakarėlio programos dalim. Darėm jį perdaug oficiališku, kartais reikalavom, kad būtinai stotų tie, kurie jo reikšmės nesupranta ar nepritaria. Ir išeidavo — nesmagi komedija. Kaškin ar to laukė jos neužmirštinasis autorius?"

Tai vis praeities šešėliai.

Kažin, kaip ateinančioms kartoms atrodysime mes, su savo "veiksniais".

Ar, kartais, jie nepasakys, kad mes turėjome per daug veiksnių, bet per mažai veiksmų...

***

Gerai, kad mūsų jaunimas veržiasi į gyvenimą.

Sveikintini visi skautai, studentai ir sportininkai, kurie savo nuosavomis rankomis kuria sau ir kartu tautai ateitį.

Bet, kaip paprastai, yra ir tokių, kurie pamiršta, kad ir garniai savo prieauglius verčia iš lizdo...

Tai jaunimas, kuris nuolat verkšlena tėvų pagalbos, dažniausiai nepagalvodamas, kad jų tėvams, palyginti, buvo daug sunkesnės sąlygos "išeiti į žmones".

Ministeris Balutis yra pasakęs:

"Gabus jaunuolis nereikalingas nei rekomendacijos, nei protekcijos".

SPRAUSMINIAI LĖKTUVAI PASAULIO LAISVEI GINTI

Naujieji transportai lengvai galės pasiekti bet kurią pasaulio dalį trumpiausiu laiku. — Gabens ne tik ginklus, bet ir kariuomenę. — Galės skristi 400 mylių per valandą greičiu.

Atrodo, kad Jungtinės Valstybės, stiprindamos krašto apsaugą ir norėdamos užkirsti kelią agresijai Azijoje, Europoje, ar kitame žemyne, stengiasi visose srityse sustiprinti ne tik apsaugą, bet taip pat padidinti, pegerinti ir sustiprinti puolimo galybes, jeigu bet kur pasaulyje kiltų karas.

Paskutiniu laiku labai didelio dėmesio kreipiama į reikalą greitai perkelti ne tik ginklus, karo reikmenis, bet ir kariuomenės dalinius iš vienos pasaulio dalies į kitą, trumpiausiu laiku.

Tuo tikslu, jau kuris laikas daromi bandymai su dideliais sprausminiais lėktuvais, kurie gali pakelti virš 20 tonų krovinį arba apie 20-30 ginkluotų karių su lengvais ginklais.

Šie naujieji lėktuvai gali skristi 400 mylių per valandą greičiu.

Naujų sprausminių transportų bazės bus ne tik Amerikos žemyne, bet ir strateginiuose punktuose Europoje, Azijoje, Afrikoje ir Australijoje, iš kur jie lengvai galės pasiekti bet kurias pasaulio dalis, kur intervencija bus reikalinga.

Panašios rūšies lėktuvus turės ne tik kariuomenė, bet ir karo laivynas.

Turint mintyje, kad būsimajame kare laikas vaidins svarbų ir net lemiantį vaidmenį, reikia manyti, kad šie naujieji karo transportai bus didelė pagalba laisvajam pasauliui ginti.

AMERIKOS PATARĖJAI MATSU SALOJE

Šią savaitę į Matsu salą atvyko JAV karo ekspertai, patarėjai.

Ta proga pranešama, kad paskutiniu laiku Kinijos komunistai vis daugiau kariuomenės koncentruoja Kinijos pakraščiuose, netoli Matsu salos. Apskaičiuojama, kad dabar kinai ten turi apie 120,000 kariuomenės.

Cordell Hull

Buvęs Valstybės sekretorius Cordel Hull sunkiai serga širdimi. 83 metų amžiaus ligonis gydomas karo laivyno ligoninėje.

BEVANAS PASILIKS DARBIEČIŲ PARTIJOJ

Jau kuris laikas kalbama, kad Aniurin Bevan, britų darbiečių kairiojo sparno vadas, bus pašalintas iš partijos už sauvaliavimą, triukšmavimą ir, aplamai, nesilaikymą partijos drausmės. Šiomis dienomis Bevan atsiprašė partijos vadų ir žadėjo "pasitaisyti". Partijos nutarimas jį pašalinti atšauktas.

BALFo pirmininkas pas JAV prezidentą

Prof. kan. J. B. Končius kovo 25 dieną buvo priimtas JAV Prezidento Dwight D. Eisenhower ir kartu su kitų didžiųjų labdaros organizacijų atstovais dalyvavo iškilmingame posėdyje Baltuose Rūmuose. Ten buvo paminėta trijų metų sukaktis United States Escapee programos, kurios dalyviu yra BALFas, o direktoriu kan. J. B. Končius.

Taikos Sekretorous Harold Stassen 11 val. atvykusius svečius pristatė Prezidentui ir prasidėjo posėdis. Posėdžio metu Prezidentas Dwight D. Eisenhower pasakė turiningą ir labai gražią kalbą apie pabėgėlių problemos ir pagalbos reikalą kenčiantiems žmonėms už geležinės uždangos. Savo kalboje pabrėžė, kad Jungtinių Amerikos Valstybių valdžia artimai bendradarbiaus su šalpos organizacijomis tų klausimų sprendime ir teiks visokiariopos pagalbos kenčiantiems žmonėms anapus geležinės uždangos.

Prezidentas rado progos asmeniškai su kan. J. B. Končium kalbėtis ir maloniai prisiminė jo tada lankytą Hanau stovyklą, kur lietuviai ir kiti pabaltiečiai padarę jam geriausią įspūdį savo kultūringumu ir susitvarkymu.

Po posėdžio, BALFo pirmininkas turėjo galimybės matytis ir su kitais aukštais valdžios pareigūnais. Su jais kalbėjosi apie savo kelionės tikslus į Europą. Tuo reikalu gegužės mėn. pirmomis dienomis dar kartą su jais matysis ir galutinai suformuluos uždavinius, kurie jam Europoje bus pavesti.

Po posėdžio prof. kan. J. B. Končius buvo pakviestas į Foreign Operation Administration pietums, kur turėjo progos susitikti ir pasikalbėti su kitų šalpos organizacijos atstovais aktualiais klausimais.

Lietuviai Australijoje

Šiemet į tarptautinę skautų stovyklą Melburne, prie Ramiojo vandenyno, tikimasi suvažiuosiant apie 10,000 skautų, tarp jų daug žymių veikėjų ir žurnalistų. Joje ruošiasi dalyvauti ir lietuviai skautai, nes tai yra puiki proga iškelti Lietuvos vardui ir priminti pasaulio skautams apie komunizmo pavojų. Brizbanės un-te aukštuosius geologijos mokslus baigė Alg. Rudys ir, paskirtas į valdinę įstaigą, dirba savo specialybėje. Jam ypač daug padėjo jo kalbos mokytoja australė Mrs. Foster. Unte kiekviena proga profesoriams ir studentams jis nušviesdavo Lietuvos laisvinimo bylą ir atstovaudavo naujų australų reikalams.

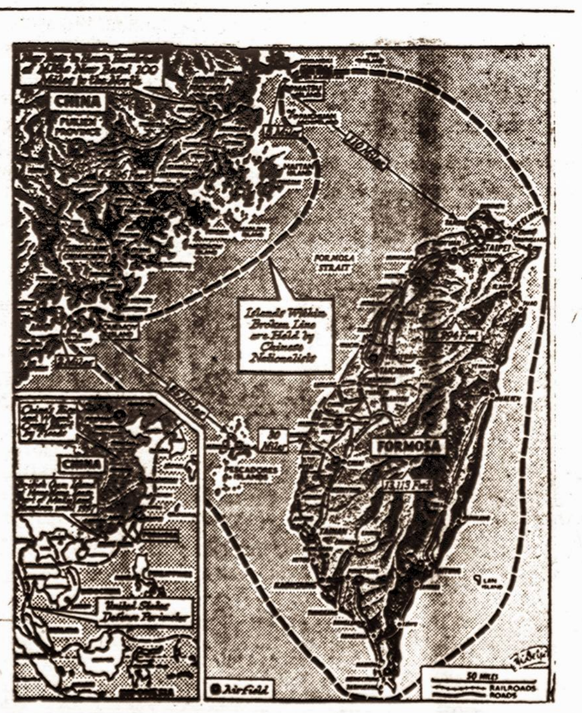

Quemoy ir Matsu salos Kinijos pakraščiuose, kurios sudaro gen. Čiang Kai Šeko kovos liniją prieš sovietų Kiniją. Čiang Kai Šekas šią liniją pasiryžęs ginti.

Belgų policija Briuselyje išvaiko demonstruojančius studentus. Šiomis dienomis 20,000 katalikiškų mokyklų studentų protestavo, kai vyriausybė nutarė sumažinti toms mokykloms finansinę paramą.

NUOMONIŲ SKIRTUMAS DĖL KARO PAVOJAUS AZIJOJE

Kai vieni mano, kad karas su komunistine Kinija yra neišvengiamas, tai prezidentas Eisenhoweris paneigia. — Siūloma suderinti prezidento pažiūras su kongreso nariais, ypač demokratais.

Padėtis Tolimuose Rytuose, ypač po paskutinių prezidento ir valstybės sekretoriaus pareiškimų spaudai, labai sujaudino kai kuriuos demokratus kongresmenus ir senatorius. Demokratų blokas kongrese ypač pavojingais laiko šiuos incidentus:

1) Pereitą penktadienį spaudos atstovams buvo duota suprasti, kad Kinijos komunistai gali pulti Quemoy ir Matsu salas apie vidurį balandžio mėnesio.

2) Kai kurie aukšto rango karo vadai taip pat pareiškė, kad karas su Kinija neišvengiamas.

Prezidentas Eisenhoweris su tokiomis nuomonėmis nesutikęs, teigdamas, kad tokio pavojaus visai nėra.

Atstovų Rūmuose šiuo reikalu buvo plačiai kalbėta, ir kai kurie demokratai priėjo išvados, kad tokia neaiški tarptautinė padėtis ir vyriausybės leidžiami vienas kitam prieštaraują pareiškimai apie padėtį Tolimuose Rytuose gali labai neigiamai atsiliepti administracijos santykiams su demokratais kongrese.

Šį reikalą sutvarkyti bei išaiškinti siūloma prezidentui oficialiai pasitarti su kongreso vadais, kad bet kokios abejonės apie padėtį Azijoje būtų išblaškytos ir kongreso nariai tinkamai būtų informuoti.

Šalia to, demokratai mano, kad prezidentas turėtų išklausyti kongresmenų nuomonių, kad bendromis pastangomis būtų galima surasti išeitį iš dabartinės supintos tarptautinės padėties.

Tuo tarpu Valstybės sekretorius Dulles prašo JAV Senato skubiai priimti Paryžiaus sutartis, kurias šiomis dienomis ratifikavo Prancūzijos parlamentas. Atrodo, kad valstybės sekretoriui labai svarbu, kad Vakarų Vokietija neatidėliojant būtų įtraukta į Europos gynybos planą.

JAPONAI DALYVAVĘ KORĖJOS KARE

Neseniai grįžę iš Kinijos japonai belaisviai pasakoja, kad komunistai privertė juos kariauti Korėjoje.

Šiomis dienomis į Japoniją grįžo 812 buvusių belaisvių, iš kurių dvylika prisipažino kariavę Korėjoje.

APLINK PASAULĮ

● **Londoną pasiekė gandai, kad buvęs Sovietų premjeras Malenkovas nužudytas, tačiau šiomis dienomis grįžusi iš Rusijos švedų delegacija tvirtina, kad jis esąs ištremtas į Sibirą.**

● **Britanija nutarė panaikinti sutartį su Iraku ir prisidėti prie Turkijos — Irako sąjungos. Ši sutartis yra grynai saugumo reikalams.**

● **Nacionalistai nepuola Kinijos, nes Čian Kai Šekas sutiko to nedaryti, kai sekretorius Dulles lankėsi Formozoje.**

● **Kai suomių laivas Aruba su nafta grįžta atgal, lenkų laivas Karpaty, taip pat su nafta, be kliūčių pasiekė Kiniją.**

Skelbiama, kad 1951 m. JAV buvo 171 milijonierius, kurių vienas sumokėjo pusaštunto milijono dolerių pajamų mokesčių. Atrodo, milijonierių skaičius Amerikoje mažėja, nes prieš metus laiko jų buvo 219.

Birželio 15 d. visoje Amerikoje įvyks bandomieji oro puolimai, kurių metu bus naudojama "atominės bombos". Tuose pratimuose dalyvaus visas šiaurės Amerikos žemynas, įskaitant Aliaską.

Jungtinės Tautos įspėjo Izraelį ir Egiptą susilaikyti nuo bet kokių ginkluotų žygių.

● **Jungtinės Valstybės tarptautiniam Hagos teismui skundžia Čekoslovakiją už JAV karo lėktuvo nušovimą. Reikalaujama 271,384 nuostolių. Lėktuvas nušautas prieš dvejus metus.**

● **New Yorko valstybės gubernatorius reikalauja, kad iki 1965 metų New Yorke būtų pastatyta 170,000 gyvenamųjų namų.**

● **Turkijos premjeras Adan Menderes gegužės mėnesio pradžioje aplankys Jugoslavijos premjerą Tito.**

● **Florencijos miestas, Italijoje, prašo paskolinti 50 milijonų dolerių miestui modernizuoti. Dabartinėse sąlygose Florencijos miestas kasmet nešą apie 3 milijonus dol. nuostolių.**

Rytų Vokietijoje komunistai reikalauja, kad jaunimas bažnyčiose prisiektų ištikimybę sovietams. Kunigai protestuoja.

● **Britų parlamentas pagerbė prieš 10 metų mirusį buvusį Anglijos ministerį pirmininką Lloyd George. Ta proga Sir Winston Churchill pasakė jautrią kalbą.**

● **Londono laikraščių darbininkams reikalaujant algas pakelti $9.10 savaitei, bet darbdaviams atsisakius patenkinti, vietos laikraščiai paskelbė streiką. Londono gatvėse 5 dienas nepasirodė nė vienas didžiųjų laikraščių.**

Šiomis dienomis Prancūzijoje išmėgintas naujas traukinys, turėjęs pasiekti greičio rekordą, 200 mylių per valandą, tačiau pasiekė tik 198 mylių greitį.

DAUGIAU NAFTOS IŠ ARGENTINOS

Iš Argentinos praneša, kad JAV gazolino kompanijos sutiko daugiau naftos pirkti iš Argentinos. Iki šiol Jungtinės Valstybės kasmet iš Argentinos pirkdavo tik 8 milijonus tonų naftos, tačiau tas kiekis dabar padidintas dvigubai.

SIRIJOS—TURKIJOS SANTYKIAI PABLOGĖJO

Vėliausiomis žiniomis, Turkija nusistačiusi uždaryti muitines Sirijos pasienyje, nes pastaroji priešinga Turkijos — Irako sąjungai. Tuo tarpu Sirija pritaria Sirijos-Egipto — Saudi — Arabijos blokui, kuris, turkų nuomone, artimas sovietų reikalams.

Lietuviai Italijoje

URT valdytojas dr. P. Karvelis, grįždamas iš Romos į Vokietiją, aplankė saleziečių vadovaujamą lietuvių gimnaziją Castelnuovo Don Bosco, prie Turino. Joje šiuo metu mokosi apie 80 auklėtinių iš viso pasaulio. Iš dalies jau nutautęs jaunimas ten turi progą vėl gerai išmokti lietuviškai ir auklėtis lietuviška dvasia. Mokykla turi savo chorą ir orkestrą, prie jos veikia taip pat spaustuvininkų skyrius. Gimnazijos auklėtiniai ir mokytojai sudaro vieną šeimą, kurios visa atmosfera visiškai lietuviška. URT valdytojas mokomajam personalui ir auklėtiniams skaitė dvi paskaitas. Mokiniai ta proga suvaidino vaizdelį iš partizanų gyvenimo. Mokykla, būdama nuošaliai, labai pasigenda artimesnio ryšio su lietuviškąja visuomene ir labai džiaugiasi kiekvieno lietuvio apsilankymu.

KAS SAVIMI, O KAS LIETUVA RŪPINASI

CHICAGO, ILL.— Andai ma ne beskubančią bažnyčion pasivijo toks ponas ir pašnabždoms pranešė, kad po pietų Lietuvių Auditorijoj bus žymaus, iš "lietuvių sostinės" atvykusio, svečio aktualiais politikos reikalais pranešimas. Beabejo dabar jau atvirai ir išsamiai išdėstys Jaltos ir Teherano slaptų sutarčių turinį, pamaniau. O tai, juk įdomu. Būtinai nueisiu pasiklausyti.

Po pietų, štai, Liet. Auditorijos salių labirintuose ieškau, kurioje jų, tas žymus svečias yra. Vienur pravėrus sunkiąsias duris, kyštelėjau galvą ir matau Cicero ponaitį su dru Daugailiu besiskerečiojančiu, kitur, jau pro rakto skylutę prisiglaudusi norėjau pasiklausyti ir, štai, kaip iš po žemių išdygę prieš mane du geros mitybos ir, atrodo, neprasti ponai. Vienas su bakenbardais, kaip sako, į Gogolį truputį panašus, abu akiniuoti.

— O tu, ko čia pagal duris triniesi, ar tik ne šnipas koks!? — kuone vienu balsu abu sušuko.

—Ar aš, aš... norėčiau patirti kurioje salėje vyksta, e... paskaita.

— Tai ne pataikei. Už šių durų vyksta vaidinimas dykai. Supranti? Aktorius net iš New Yorko atvykęs. Ironiškai, kaip p. J. Aistis iš kpt. Gudyno laidotuvių procesijos šypsodamiesi, abu džentlemanai, veik vienu ypu man pasakė. Dėkui. Aš pataikiau. Atsakiau. Ir pati tuojau įsiritau salėn.

Apie 300 žmonių, vyrų ir moterų, rimtai susikaupę klausėsi pranešimo, kuris labai gražiai, aiškiai, išsamiai ir teisingai (motyvuodamas ir pavyzdžiais, faktais paremdamas) dėstė rimtos išvaizdos, kiek prožilis ponas. (Sužinojau, kad tai p. Vinco Rastenio būta).

Įsiklausius supratau, jog tai ne Jaltos ir Teherano, o mūsų pačių, patys svarbiausieji, mūsų motinos tėvynės, dėl liguistų tariamų vaduotojų ambicijų, apleista vadavimo byla referuojama.

Man atrodo, jog susirinkusieji pritarė prelegentui, kad nėsant galimybių su sufanatizėjusiais ir net nusipolitikavusiais pirmininkais susitarti, tokioje suveltoje būklėje Tėvynės vadavimo bylos ateičiai palikti neleistina ir reikia imtis priemonių, jieškoti būdų laisvinimo. bylą tęsti be jų

Tam projektui pritariau ir aš, nes išklausius pranešimo, man susidarė įspūdis, kad dabar mūsų Tėvynės vadavimo reika kalai yra atsidūrę aklygatvėje.

Ta proga prisiminiau kadaise girdėtą palyginimą: Susirgo motina. Vaikai iškvietė net kelius gydytojus. Gydytojai pa sitarė ir nustatė diagnozę, bet negali susitarti dėl gydymo metodų. Vienas jų, garsiausias, kaip mūsų prelatas, pasisakė ją gydąs R. metodu. Kiti ener gingai užprotestavo. Antras, kaip čionai mūsiškis prokuroras, pasisakė gydąs ją M. metodu. Vėl visi užprotestavo, o ligonė agonijoje. Vaikai matydami, jog kol gydytojai susitars dėl metodų ir honoraro, ligonė numirs, visi desperatiškai sušuko: Motina! — Motina praverė akis, nes vaikų jausmai ją teigiamai paveikė.

Vaikai įsitikinę, kad tik jie tegali motinai padėti, sumaterializėjusius ir suambiciškėjusius gydytojus pravarė ir patys budriomis pastangomis betriūsdami ligonės labui, motinai gražino sveikatą.

Kam labiau rūpi pasireklamuoti veikėjais ir kas labiau rūpinasi savo medžiaginiu gerbuviu, ne nuoširdžiu noru veik ti Lietuvos labui, tie tegu sau ir ateityje "tesidalina portfeliais", o kam tikrai ne biznis, o Lietuvos vadavimas rūpi — į darbą!

P. Vaičaitytė

Neapsilenkė su tiesa

Nežinau, ar p. Puronas reaguos į p. Prapuolenio akiplėšiškai drąsią netiesą,(kovo 25 d. Vienybėje) kurią nesigėdindamas viešai drįsta teisinti prel. Balkūno pasakytą kalbą (ne invokaciją) Vasario 16 minėjimo proga Linden, N. J.

Būdamas tame minėjime, kartu su visais ten esančiais dalyviais, jaučiau šventišką nuotaiką ir pagarbą prelegentams iki prelegentas, prel. Bal kūnas, gale savo kalbos, pakėlęs toną, neįžeidė kitokių įsi tikinimų žmonių jausmus. (žiūr. p. Purėno kovo 18 d. korespondenciją Vienybėje).

Negalėdamas pakęsti prel. Balkūno nevietoje iškištos par tinės agitacijos ir įžeidimo — apleidau minėjimą drauge su keletu savo bičiulių.

Šiuo įrodymu tegul malonūs kaimynai lindenie čiai "neįta ria", kad "ta korespondencija atsirado jos autoriui esant neblaiviam stovyje".

Prelatą Balkūną daugumą naujų ateivių žino ir supran ta, ko jis siekia savo jausmingomis kalbomis, tačiau norėtų si žinoti, ar p. Prapuolenis, visuomenę klaidinančia neteisybe pasitarnaus, kaip vienas Vasario 16 minėjimo rengėjų Lindene, savo "korespondencija" tuo didindamas pagarbą prelatui Balkūnui.

Su netiesa toli nuvažiuoti negalima, p. Prapuoleni!

Dipl. Inž. Tamašauskas.

ČIURLIONIEČIŲ MENO ŽYGIŲ ŠVENTĖ

Clevelando lietuvių bendruo menės kultūrinių įvykių rykluotojų dėmesis nuoren nukreiptas į čiurlionie čių meno sąmbūrio žygdarbių šventę, ku ri bus švenčiama gegužės 15 d., garsiuose Severance Hall koncertų rūmuose. Tą dieną Čiurlionio Meno Sambūrio bendradarbių šeima peržvelgs savo nueitą kelią, patikrins savo kūrybinius žygius, nustatys jų jų reikšmę. Tuo metu clevelandiečiai pagerbs čiurlionie čių bendradarbių šeimą ir sąmbūrio kūrėją bei jo garbingų žygadarbių vadovą, muziką Alfonsą Mikulskį, prisimenant jo ištikimą penkiolikos metų tarnybą ne tik savo sambūriui, bet ir jojo dvidešimt penkerių metų vertingą tarnybą Lietuvos muzikos kultūrai.

Tautinės garbės žygūnų šventei paruošti ir pravesti, sudarytas čiurlionio Ansamblio Sukakčiai Paminėti Komitetas iš apie 20 asmenų, kuris pasiskirstęs komisijomis, atlieka šventės paruošiamuosius darbus. Komitetas siekdamas išgarsinti ir įdominti JAV bei viso pasaulio tautiečius busima čiurlionie čių šventę, paruošė ir išleido atsišaukimą, kuriame nusakyti Komiteto tikslai. Iš pagrindinių tikslų atžymėtini: čiurlionie čių sukaktuvinio koncerto — iškilmingo akto paruošimas, čiurlionie čiams pagerbti vaišių paruošimas, čiurlionie čių Kultūros Namams įsigyti lėšų telkimas, čiurlionie čių įdainuotų ir su simfonijos orkestru įgrotų dai nų patefono plokštelių paga minimas, čiurlionio Meno Sam būrio Monografijos išleidimas. Visi tie darbai iš Komiteto na rių, ypač Komisijų vadovų, pa reikalaus nemažų pastangų bei sugebėjimų. Komiteto už daviniai minėjimo diena, kaip atrodo, neužsibaigs, nes su ta diena ne visi numatyti siekiai bus atsiekti. Pavyzdžiui, lėšų telkimas čiurlionie čių Kultū ros Namams įsigyti bei kitiems minėtiems tikslams pasiekti, pareikalaus žymiai ilgesnio laiko. Lėšoms telkti Komitetas numato JAV ir viso pasaulio žemesnėse lietuvių susitelkimo vietose sudaryti tai paskirčiai tam tikrus sambūrius — komitetus, į juos įtraukiant čiurlionie čių bičiulių bei gerbėjus.

Komitetas, siekdamas čiurlionio Sambūrio sukaktuves pravesti įmanomai iškilmingiau, numato sudaryti iš įžymiųjų mūsų politikos, visuomenės bei kultūros veikėjų garbės prezidiumą, kuriame Komitetą atstovaus jo pirmininkas inž. P. J. Žiūrys. Gar bės prezidiumo sudėtis paaiš kės kiek vėliau.

Čiurlionio Ansamblio Sukaktuvėms Minėti, Komitetą va dovauja žinomas Clevelando senosios kartos lietuvių veikė jas, inž. chem. Pijus J. Žiūrys, organizacinę komisiją vado vauja Juozas Stempužis, iždo komisiją — Jonas Chmeliaus kas, vaišių komisiją — Jonas Daugėla, spaudos ir informa cijos komisiją — Vytautas A. Braziulis. Komisijos sudarytos iš tose srityse prityrusių asme nų, jiems talkininkauti kvie čiant čiurlionie čių rėmėjus.

Čiurlionie čių pagerbtuvių Ko mitetą sudaro įvairių politinių srovių bei pasaulėžiūrų veikė jai, kurie darniai bendradar biaudami siekia šią šventę pa daryti įspūdinga visų lietuvių ir visos tautos dalies, esančios pasaulio laisvuose kraštuose, įspūdingą tautinės kultūros šventė. Komitetas tikisi, kad šitie jo siekiai visų lietuvių bus suprasti ir visaip paremti, nes tik nuo visų tautiečių ge ros valios pareis šio sumany mo gražus pasisekimas!

Andrius Jogaudas

Vinco Krėvės vardo literatūros premija

Lietuvių Akademinis Sam būris Montrealyje, vadovaują mas Kazio Veselkos, paskelbė Vinco Krėvės vardo 500 dol. literatūrinę premiją už geriau sią 1954 metais išspausdintą ir dar nepremijuotą grožinės li teratūros knygą. Ši premija y ra vienkartinė, tačiau Lietu vių Akademinis Sambūris, ją paskyręs, kreipsis į visas Ka nados lietuvių organizacijas, prašydamas tą premiją tęsti toliau. (LRD Valdyba jau pa skyrė Joną Žmuidziną).

Jury Komisiją sudarys vie nas LRD atstovas, vienas Ka nados Lietuvių Bendruomenės atstovas, likusieji trys nariai bus pakviesti paties L. Akade minio Sambūrio. Premija nu matoma įteikti šių metų ge gužės mėn. pradžioje Montre alyje.

Lietuvių Rašytojų Draugija džiaugiasi, kad gausingoje Ka nados lietuvių bendruomenė je montrealiečiai akademikai pasirodė pirmieji, realiu žygiu vertina lietuvišką knygą ir di džiojo mūsų klasiko Vinco Krėvės atminimą. Tegul jų pa vyzdys išjudina visą Lietuvių Bendruomenę nuoširdaus lie tuviškos knygos palaikymo linkme. **LRD-ja**

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

Gerb. p. KRISTUPUI VEC-ZEMELIUI
ir
gerb. p. p. E. ir V. SAKALAUSKAMS
jų mylimai žmonai, motinai ir uošvei,

p. IDAI VEC-ZEMELIENEI mirus,

giliausios užuojautos reiškia

Vintartų šeima

Dar dėl Vasario 16 minėjimo Lindene

Vienybės 11 n. kovo 25 d. J. Prapuolenis piktai bara mane, dėl mano korespondencijos, kur buvo aprašytas Lindeno lietuvių kolonijos Vasario 16 minėjimas. J. Prapuolenis bara, kad aš kritikavęs gerbiamo prelato Balkūno skaitytą invokaciją. Noriu paaiškinti:

Jau nuo senų senovės žmonės pradėdami didesnius dar bus, melsdavo dievų palaimos, tas gražus paprotys užsiliko iki šių laikų. Religingi žmonės, prieš pradedant suvažiavimus, konferencijas bei minėjimus, prašo Dievo palaimos ir toji malda yra pavadinta invokacija. Ji skiriama ne žmonėms, bet Dievui ir tik Dievas gali spręsti, ar ji buvo gera ar bloga. Aš savo korespondencijoj apie maldą neužsiminiau nei vienu žodžiu. Malda yra kalbama prieš pradedant darbą ir ji nėra pats darbas, šiuo atveju minėjimas.

Mano buvo rašyta apie gerbiamo prelato kalbą, kurioje vienas grupes paraginęs remti, kitas skaudžiai išbarė, ką pripažįsta ir J. Prapuolenis. Gal Prapuolenį suklaidino korespondencijoje žodžiai "pradžioje minėjimo", bet juk viscs kalbos buvo sakytos pradžioje minėjimo, po kalbų sekė meninė dalis, kuri buvo daug ilgesnė, negu visos kalbos. Jei J. Prapuolenis atidžiau būtų korespondenciją perskaitęs, nebūtų ten radęs ir mano girtumo.

Korespondencijoj su tiesa neapsilenkiau, mano asmeninė nuomonė, kad minint tautines šventes, ne verta vienus girti, kitus barti, nes į minėjimus renkamės visi, todėl juose reikia jieškoti, kas mus jungia, o ne kas skiria.

Ko ko, o vienybės, mūsų veiksniams šiandien tikrai trūksta.

P. Puronas

Bendruomenės susirinkimas

Boston, Mass. — Balandžio 3 d. 4 val. p. p. L. T. Sąjungos namuose (So. Boston, 484 9. 4th St.) bus JAV Liet. Bendruomenės Bostono Apylinkės narių visuotinas susirinkimas, kurio darbotvarkė yra šitokia: 1. Prof. Igno Končiaus paskaita: "Mūsų visuomeninio gyvenimo aktualijos". 2. L. Bendruomenės uždavinių ir jos įtakos visuomeniniame gyvenime svarstymas. 3. 1954 metų apyskaita: valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, diskusijos, apyskaitos tvirtinimas. 4. Valdybos ir revizijos komisijos rinkimai. 5. Einamieji reikalai.

Visi nariai ir norintieji būti nariais prašomi dalyvauti.

Apylinkės Valdyba

OPERETĖS CHORAS ELIZABETHE

ALTS skyriaus pakviestas, Brooklyno Operetės Choras ko vo 20 d. koncertavo Elizabethe.

Pirmąją koncerto programos dalį sudarė St. Šimkaus vieno veiksmo operetė "Čigonai". Antroje dalyje pasirodė solis tai ir tautinių šokių grupė.

Kalbamasis choras, kuriam dabar vadovauja muzikas Juozas Stánkūnas, papildytas jaunomis jėgomis, sudarė puikų meninį vienetą." Čigonų" cho ro dainos skambėjo nepamirš tamai. Taip pat buvo įdomu iš girsti ir solistus: Rožę Mainelytę (Erą), Mariją Žukauskienę (Kariną) Balį Račkauską (čigonų vadą) ir kitus. Reikė jo stebėtis ir visai jaunomis, tik ką pradedančiomis, šokė jomis: Marta Kulka (Marta) ir Irena Kalinauskaite (čigonė šokėja). Čia, matyti, daug dar bo bus įdėjęs ir pats žavėtinai šokęs "Čigonuose" mūsų balet ininkas Stasys Modzeliaus kas. Nuotakingai subtilų muzi kinį foną sudarė pianistas A. Mrozinskas ir smuikininkė Ze nona Žitkevičienė.

Antroje dalyje tikrai buvo į domu išgirsti pianistą Aleksą Mrozinską, smuikininkę Zeno ną Žitkevičienę ir dainininkę Rožę Mainelytę.

Koncertą baigė mišrusis ope retės choras, išpildęs penkias dainas su tokia jaunatviškai pakilia nuotaika, kad publika tiesiog buvo užburta.

Šis pirmasis ALTS Elizabe tho skyriaus surengtas koncer tas sutraukė pilnutėlę salę rinktinės publikos, kas labai retai čia atsitinka. Tai rodo, kad geram koncertui visuome nė nėra abejinga. Priešingai, ji, kaip šis pavyzdys rodo, pa reiškė daug gyvo entuziazmo ir dvasinio pasitenkinimo duo tuoju koncertu, tuo skatinda ma meno kolektyvus nenuleis ti rankų.

Antras džiuginantis ir pa brėžtinas reiškinys buvo tas, kad šiame koncerte dalyvavo daug jaunimo.

Z.

*

Pagal reliatyvumo teoriją, laikas yra ketvirtoji erdvės di mensija — erdvės matavimas judesyje.

J. MARKIEWICZ
AND
SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

A. Kamenjarin
Real Estate
Įsteigta 1914 m.

Paskolos — Nuoma—Apdrauda
Safty Deposit Boxes
Lietuviams žinoma įstaiga
3042 WENTWORTH AVE.
CHICAGO 16, ILL.
Tel. CAlumet 5 4663

Kalėdų dovanos sau ir draugams
VADOVAS Į SVEIKATĄ
Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga
BŪKITE SVEIKI
kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma svarbieji sveikatos išlaikymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.
Ši svarbi knyga privalo rastis kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su persiuntimu. Tuojau užsisakykite. Antra laida iliustruota daugeliu atvaizdų.
Užsakymus siųskite knygos autoriui:
DR. S. BIEŽIS,
3241 W. 66th Place, Chicago 29, Ill.
Telefonas: REpublic 7-7868

KARLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

THE VICTORY BAR
GĖRIMAI, UŽKANDŽIAI
John Davis—Dovidaitis sav.
Buvęs Brooklyno biznierius, kviečia tautiečius atsilankyti.
3530 NO. MIAMI AVENUE,
MIAMI, FLORIDA
Tel. 82-9222

Palmių uogos

Džiovintos palmių uogos yra naudingo tiems asmenims, kurie turi sisenėjusį šaltį gal voje, kenčia sunkumus alsavimo kanaluose — nosyje, ausy se ar gerklėje. Palmių uogos yra labai maistingos ir, be to, stiprina nusilpusius lyties or ganus. Palmių uogos yra viso kūno galvintojos ir stiprintojos. Šių uogų svaras: $2.00. Siunčiant apdėtu mokesčiu (S. O. D.), $2.25.
ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSN.
OF KEARNY, NEW JERSEY
24 Davis Avenue Kearny, N. J.
Telefonas KE 2-7260
ĮSTEIGTA 1924 M.
DRAUGIJA ATLIEKA ŠIUOS PATARNAVIMUS:
1. Priima taupymo (indėlius)
2. Duoda pirmų morgičių paskolas namams įsigyti
3. Kelčia čekius
4. Priima gazo bei elektros bilas (sąskaitas)
Už indėlius moka dividendą 2.5% metams.
Dividendas išmokamas dukart per metus.
Kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki $10,000.00 Federal Savings and Loan Insurance Corporation
DRAUGIJA YRA NARYS FEDERAL HOME LOAN BANK OF NEW YORK.
Ši lietuvių draugija per savo 30 metų gyvavimą yra įsigijusi visuomenės pasitikėjimą.
DRAUGIJOS AKTYVAS $916,000.00
JULIUS PAKNIS Prezidentas
PETRAS W. VELEVAS Reikalų Vedėjas
ANDREW SALVEST Viceprezidentas
JUOZAS M. BELZA Kasininkas

JUCUS SISTERS RESTAURANT
Stasys Jucus, Vedėjas
(Lakūno Dariaus brolis)
Atdara visą naktį.
1608 W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.
(47th St. ir Ashland Ave.)
LAfayette 3-9670

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA
Tel. DE 4-5136
CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
PO 5-4110

AR JŪS NESERGATE PINIGŲ LIGA?

Nors pinigai yra tiktai priemonė atlikti mokėjimus ir eko nominės vertės matas, deja, daugelio asmenų gyvenime jie vaidina labai svarbų neigiamą vaidmenį. Šia tema pateikiamas Robbinšų straipsnis.

Pinigų emocinės problemos seka mus per ištisus metus. Įrodyta, kad vis didėja asmenų skaičius, kurių yra nesveika laikysena pinigų atžvilgiu.

Amerikos Vedybų Advokatų Asociacija sako, kad beveik visuose šeimų ginčuose būna įvelti pinigai ir tai yra kone visų persiskyrimų ir ištuokų rimtas veiksnys. Taip pat paveldėjimo klausimai retai išsprendžiami taikingai, nors tai ir liestų tik kelių dolerių vertės daiktus, nesukėlę aštrių šeimos vaidų. Psichiatrai praneša, kad 75% ligonių, reikalingų gydymo, tam tikru laipsniu kenčia dėl nenormalios laikysenos pinigų atžvilgiu.

Esama asmenų, kurių gyvenimas visiškai sugriautas dėl jų ligūstos pažiūros į pinigus. Tai yra pasigailėjimo verti šykštuoliai, kurie greičiau mirs badu ar nesirūpinimu, negu iš leis centą. Kitą kraštutinumą sudaro ištvirkėliai, kurie kelių mėnesių metu prašvilpia didžiausius turtus. Aišku, šie nelaimingi asmenys yra nesveiki ir jų keistas elgesys yra tiktai jų emocinių ligų išorinis ženklas.

Tačiau, ar daug yra asmenų, kurių laikysena pinigų atžvilgiu būtų tikrai gerai subalansuota? Prisiminę pažįstamus, jūs turbūt, rasite asmenis, visada įlindusius į skolas, šykštuolius, asmenis, kurie, primygtinai nori jums papasakoti kiek jie mokėjo už viską. Jūs, galbūt, pastebėsite, kad šie asmenys nesugeba ramiai, gerai daryti sprendimus. Žinoma, tai nereiškia, kad jums ar jūsų draugams tuojau reikėtų bėgti pas psichiatrą. Nepaisant to, jūs turite nustatyti, ar jūsų laikysena pinigų atžvilgiu yra sveika ir naudinga ar kenksminga ir galbūt pavojinga.

Gydytoja Eleonor Crissey, New Yorko psichiatrė, nuodugniai tyrė sveiką ir neurotinę laikyseną pinigų atžvilgiu. Ji rado, kad emocinis pinigų pikt naudojimas yra vienas ryškiausių ženklų, rodančių, kad mūsų jausmai yra nesveiki mūsų pačių ir kitų atžvilgiu. Ji susekė, kad daug asmenų naudoja pinigus ne kaip paprastą pakeitimo priemonę, bet kaip išeiga jų pasiėptoms problemoms. Ji tiki, kad šie asmenys susiduria su šiomis trimis galimybėmis:

1. Jų neurotinis pinigų piktnaudojimas padaro neįmanomus sveikus santykius su draugais ir šeima.

2. Jų kitos asmeninės problemos, kurias jie turėtų ramiai ir bešališkai spręsti, dolerio banknoto šešėlio būna sudarkomos.

3. Pinigų neurozė (nervų liga) yra problema, kuri beveik visada blogai veikia vaikų gyvenimą.

Dr. Crissey pažymi, kad dažnai mes patys nežinome, jog mūsų laikysenoje pinigų atžvilgiu kažkas netvarkoje. Žemiau pateikiama dažniausiai pasitaiką penki pinigų neurozės tipai.

● Perdidelis taupytojas: Ne svarbu, daug ar maža uždirba, jis dažniausiai kiekvieną savaitę įnešdamas banko einamon sąskaiton griežtai nustatytą pinigų sumą. Atrodo, kad tai yra puiki idėja. Tačiau neurotinis perdidelis taupytojas nežino kam jis taupo. Jis tik taupąs juodai dienai, bet jo nuomone tokia juoda diena retai pasitaiko, kuri pateisintų pinigų išėmimą iš einamos sąskaitos. Nežiūrint to, kad dažnai jis būna labai išsilavinęs žmogus ir turįs gerą tarnybą, jis amžinai susirūpinęs tarnybos ar biznio netekimu. Jis visadą jaučiasi lyg kandidatas į elgetyną. Jo šykštuoliški įpročiai jam virto kasdieniniu pylimu prieš tą baisų nerimą, kuris jį kankina prieš kiekvieną rytdieną.

● Nusiderėjimų medžiotojas: Šis vyras ar moteris didžiąją savo gyvenimo dalį skiria "gerų pirkinių" jieškojimui. Jis niekuomet nepirks, jei nenusiderės. Jis giriasi niekuomet nemokąs pirmos prašomos kainos. Dažnai jis perka nereikalingus daiktus, teisindamasis, kad tai buvęs pigus, proginis pirkinys ir kad jis kada nors juo pasinaudos. Aišku, įsigyti "gerą pirkinį" visiškai normalu, bet derybų medžiotojui apsirikimas yra agresyvios konkurencijos forma. Jei jam nepavyksta pigiau nupirkti kaip jo draugui, jis kenčia. Jis būna tada laimingiausias, jei jaučia atlikęs tokį gudrų pirkimą, kada pirklys turi nuostolių. Vidiniai jis yra kankinamas dviejų priešingų stiprių troškimų: jis nori kuodaugausiai įsigyti gerų daiktų, bet tuo pačiu metu jis jaučia, kad šiems daiktams neverta išleisti pinigų. Įsigydamas daiktus papigintomis kainomis jis veda derybas su savo paties sąžine!

● Parodinis pinigų išleidėjas: Kiekvieną asmenį bando įtikinti, kad jie turi daug pinigų. Jei jie pajėgia, jis ir jo žmona važiuoja prabanginiu automobiliu, ji turi brangius kailinius, o gal net du — ir prožektoriaus dydžio deimantą žiede. Nežiūrint to, kiek jie uždirba, jie išleidžia pinigus tokiems daiktams, kuriuos visi gali matyti. Toks asmuo tiki, kad jis bus paniekintas, jei žmonės nematys jo pinigų, įdėtų į matomus daiktus. Jis neurotiniai naudoja pinigus, norėdamas išoriniai atrodyti iš silavinęs, svarbus ir gerbtinas asmuo, bet vidiniai jis jaučia, kad toks jis nėra.

● Priverstinis pinigų išleidėjas: Čia yra toks asmuo, apie kurį teisingai sakoma, kad pinigai pradegina skylę jo kišenėje! Jis negali ramiai apgalvodamas žiūrėti į krautuvės vitriną — matyti reiškia pirkti. Jis negali kaip parodinis pinigų išleidėjas parodyti ką jis įsigijęs — beveik visi jo pinigai išbarstyti, išleisti niekais, ir jis pats nežino, kam jis išleido. Jis moka bet kokią kainą už daiktą, jei galvoja, kad jis šį daiktą nori įsigyti. Nors jis gali būti sėkmingas savo darbe ar profesijoje, darbštus, gerai uždirbąs, paprastai jis neturi pinigų ir dažnai būna nugrimzdęs į skolas. Po baisiausių pastangų jis gali apmokėti senas skolas sąskaitas, bet netrukus įbris į naujas skolas.

Jis naudoja pinigus, tikėdamas, kad įsigijus šiuos daiktus, jie padės jam jaustis būti patenkintu pačiu savimi —bet šito jis niekuomet neatsiekia. Išleisdamas pinigus, jis jaučiasi galingas. Dažnai jis būna šykštuolių tėvų maištaujanti atžala.

● Negalįs apsispręsti pirkėjas: Kiek liečia pinigus, šis asmuo būna įniršusiai nenorus apsispręsti. Be paliovos jis klausia savęs: "Ar tikrai tai man reikalinga?" Tokio tipo moteris visada būna dvejojanti pirkėja. Ji aplanko pustuzinį krautuvių, o įsigydama kiekvieną daiktą, ji taip ilgai delsia, kol įsiutina pardavėją. Jei jai siūloma įsigyti papigintą prekę, ji atsisako, nes apsisprendžia, kad jai šio daik to nereikalinga arba įtaria par davėją, norinčią ją apgauti. Įsigyti didesnį pirkinį, kaip pianiną ar namą, jai tiesiog neįmanomo.

Tokio tipo vyras noriai svajoja įsigyti daugiau pinigų, bet kada biznyje ar investacijoje pasitaiko gera proga, jis delsia, nes bijo pasinaudoti proga. Paprastai jis klausia tokio asmens patarimo, kada iš anksto žino, kad šis asmuo atkalbinės ji. Nesvarbu, kas tai būtų, ar jo gyvenimo karjeros klausimas, ar paprastas pirkinys, kas yra povojuje, tai jo sielos ramybė. Toks asmuo negali apsispręsti pinigų atžvilgiu, nes slaptai jis jaučia negalįs pakelti to nerimo ir atsakomybės turėdamas ar išleisdamas pinigus.

Mažai tėra asmenų, kuriems visiškai tikę vienas šių rūšiavimų. Tačiau kai kurie asmenys gali pastebėti, kad jie turi vieno ar kelių rūšiavimų bruožus. Taigi, jei skaitydamas šias klasifikacijas, norėsi gintis, galbūt, tai yra ženklas, kad jūsų atžvilgiu pinigų pras mė yra iškraipyta. Jei taip, ir šiaip jau sunki pinigų įsigijimo ir išleidimo problema šiuo atveju būna susijusi su jūsų emocine laikysena. Tada, anot dr. Crissey, galbūt, jūs negyvenate tokį laimingą gyvenimą, kokį galėtumėte turėti.

J. Str.

TREMTINIO DIENORAŠTIS

PR. STIRBYS

— Nesitrankyk! Matai, kad jau visi miega...

— Tiek to, prisimiegos, kai į stovyklą nuvažiuosime! — kuone piktai ištariau ir, susiješkojęs čemodane dienoraštį, atsisėdau prie stalo.

Lauke stūgavo šalti gruodžio vėjai, klebeno neuždarytus kiemo vartelius ir veržėsi kambarin pro įkūrentos krosnies dureles. Vienodai ir nuobodžiai tiksėjo laikrodėlis.

— Girdėjau, kad Stepas irgi žada važiuoti kartu su mumis!— Kristina pertraukė tylą.

— Žada...

— Ar buvai vakar užėjęs pas pirmininką? Sakei, kad jau persikėlęs į naują butą, —mėgino ji pakeisti temą.

Buvau...— nepakeldamas galvos atsakiau.

—Kurioje vietoje dabar randasi? Kodėl nepasakei, gali tekti dar kada atvažiuoti, tai nesurasiu?

— Kas atvažiuoti?..— staiga pažvelgiau į ją, išgirdęs tik paskutinius žodžius.

— Eh. Kad tu sudegtum su tuo dienoraščiu-... Net negirdi ką aš jam kalbu...— ir žvilgterėjo į laikrodį, ant kurio išpaišytas gaidys snapu rodė į svirtelę, stovinčią ant 12.

Nusižiovavusi ėmė rengtis. Aš tuo apsidžiaugiau, nes buvau tikras, jog dabar niekas nebetrukdys rašyti.

Gruodžio 19.

Štai jau paskutinė savaitė prieš Kalėdas. Jau nebeilgai, jau kitą savaitę važiuošime į S. stovyklę, kur būsią iki pusantro tūkstančio gyventojų. Ši stovykla tik dabar atidaroma, tad važiuojame tiesiai įkurtuvių... Stovyklon vežuosi ir įrankius, nes nežinia kuo ten reiks verstis: atsarga gėdos nedaro!

Paskutinėm dienom grįžo iš rusų belaisvės šeimininkės vyras — invalidas. Tuoj apsilankė pas mus, pasiteiravo kaip gyvename, ar ko netrūksta (o ko šiandien mums netrūksta!), pasiūlė savo machorkės ir iš karto pasirodė kaip žmogus, kuris matęs vargo. Apie buvusius mūsų santykius su šeimininke nė žodžio. Gaila, kad jis negrįžo anksčiau, o mūsų gyvenimas būtų kitom vėžėm riedėjęs. Bet dabar tiek to, vis vien važiuojame.

Reiks atsiskaityti, atsisveikinti — tegu žino, kad čia lietuviai gyveno, kurie mokėjo ne tik nuoskaudas pakelti ir skriaudas dovanoti, bet lygiai ir savo teises garbingai ginti..

(Pabaiga)

Vyras ar moteris, kurių yra sveika laikysena pinigų atžvilgiu, aišku, laukia atlyginimo mokėjimo dienos. Toks asmuo gali bambėti dėl pajamų mokesčių ir brangių pragyvenimo kaštų, bet jis jaučia palengvėjimą, kada apmoka sąskaitas. Galvoja jis ir apie ateitį, turėdamas taupmenų einamąją sąskaitą. Jis jaučia tam tikras pareigas vargšams. Taip pat jis galvoja, kad būtų malonu būti turtingu, bet jo negraužia nei kaltės jausmas nei pavydas, kurie trukdytų jam džiaugtis tuo, ką jis turi. Jis nebijo įsigyti hipotekos (mortgage) ar eiti į protingas skolas.

Kiek jūsų laikysena pinigų atžvilgiu atitinka šiam teigiamam pavyzdžiui? "Jei jūs suprantate, kad jūsų baimė ar iš anksto susidariusi nepalanki nuomonė kontroliuoja jūsų piniginę", sako dr. Crissey, "jūs jau padarėte gerą žingsnį pirmyn pakeisti jūsų dvasinę laikyseną".

J. Str.

MUMS RAŠO

Gerbiamas Redaktoriau:

Vienybės Nr. 11 išspausdintame mano rašte "Nebe Vacl. Biržiškos reikalu" pastebėjau trejatą svarbesnių spaudos klaidų, kurias maloněkite pataisyti: 1) I skilt. II pastraipos 10-17 eilutės ("Nėra pagrindo...") turi būti išnašoje ar bent suskliaustos, 2) III skilt. III pastraipos pradžioje praleista L9: "Buvau vienas iš pirmųjų L9 rėmėjų...", 3) V skilt. II pastraipoje II-je eil. išleistas žodis buvęs: "buvęs studentas..."

Ben. Babrauskas

Lietuvos Atsiminimų
RADIJO VALANDA
Jack J. Stukas
Direktorius
SEŠTADIENIAIS
nuo 4,30 iki 5,30 v. p. p.
WEVD, 1330 kil.
Visais reikalais kreiptis:
1264 WHITE STREET
Hilside, N. J.
WAverly 63325

AR ŽINOTE, KAD —

Jūsų laikraštis gali normaliai eiti tik tada, kai laiku užsimokėsite savo prenumeratą,

nes —

a) popierio skolon niekas neduoda,
b) darbininkas be atlyginimo nedirba ir
c) paštas dykai laikraščio nesiunčia,

todėl,

neatidėliodami siųskite savo prenumeratą ir patarkite kiekvienam tai padaryti.

Be to—

tapkite laikraščio geradariu—rėmėju, prie prenumeratos pridėdamas dolerį—kitą laikraščio patobulinimui

Nelaukite rytdienos,

bet šiandien pat imkite voką ir pasiųskite žemiau pridėtą atkarpą su pinigais.

VIENYBĖS kaina metams
Jungtinėse Valstybėse $5.00
Kanadoje ir kitur $6.00

VIENYBĖ
412 Bedford Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Siunčiu savo prenumeratą $.....
Už naują skaitytoją ..... $.....
Laikraščio parėmimui $.....
Viso .....
Mano vardas .....
Adresas .....
.....

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
BARAS, RESTORANAS
SALĖ vestuvėms, susirinkimams, parengimams, etc.
●
Vyt. BELECKAS
savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewoode

GR. 3-9865
GLENN'S RESTAURANT CABARET-BAR
CABARET — BAR
CH. GLENN, Sav.
Čigonų muzika — dainos — baletas. Kas naktį šokiai su čigonų europišku orkestru iki 3 val. ryto.
GERIAUSI VALGIAI — ŽEMOS KAINOS
219 2nd Ave. (cor. 14th St. New York City

Tel. VIrginia 9-3112
PARK FLOKIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai.
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

Make your retirement a real reward for your work!

Start now to buy the ease and comfort you've always wanted—through U. S. Savings Bonds

LOTS OF PEOPLE seem to think that if they never look ahead, they'll never see the time when they retire. But sooner or later, that time rolls around anyway, for all of us. So look ahead! You can make your retirement a wonderful reward for your work—if you have the money. And the best way to have it is to start investing now—in U. S. Series E Savings Bonds.

Why Savings Bonds? Because for your retirement, you want the surest, safest investment you can get. Another reason. You want an investment that earns good interest for you. U. S. Savings Bonds do that—earn 3% compounded semiannually when held to maturity. You'll be surprised how fast your money piles up!

And there are no other securities you can purchase more conveniently. Just sign for the easy, *automatic* Payroll Savings Plan where you work. Or if self-employed, invest in Bonds regularly where you bank.

Start now to make your retirement dreams come true, through U. S. Savings Bonds!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established 1886

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA per year $5.00
CANADA and other countries $6.00
Advertising Rates on Application

Pagaliau...

Pagaliau Prancūzija ratifikavo Vakarų Vokietijos ginklavimo sutartį ir pritarė bendram Vakarų Europos gynimosi planui.

Rezultate, gali įvykti Ketu-Didžiųjų konferencijai, kuriai Bulganinas, atrodo, pritaria.

Anglų diplomatai tvirtina, kad dabar laikas šaukti tokią konferenciją, nes tarptautiniai reikalai šiuo metu pakrypo palankia kryptimi. Esą, šiuo metu tokia konferencija pasiektų daug geresnių rezultatų, o atidėliojimas gali visą reikalą sukomplikuoti.

Tokiai konferencijai įvykdyti, anglų ir prancūzų diplomatai jau dabar iš kailio neriasi. Kodėl? Tuo tarpu sunku suprasti anglų ir prancūzų siekius, tačiau atrodo, kad tokiai konferencijai reikėtų pasiruošti iš lėto, kad nepasikartotų Jaltos konferencijos istorija.

Konferencija, kaip paprastai, siūloma šaukti kur nors Europoje. O kad taip konferencija įvyktų Jungtinėse Valstybėse, kur dokumentai ir ekspertai yra čia pat?

Iki šiol visos didžiosios tarptautinės konferencijos vykdavo ten, kur sovietai norėdavo, todėl laikas būtų ta privilegija pasinaudoti ir Jungtinėms Valstybėms.

●

Plaka ir glosto

Sovietų propagandos ekspertai kartais taip išeina iš vėžių, kad patys nežino ką daro. Pavarčius jų spaudą, atrodo, kad niekur nėra taip bloga, kaip JAV, kur kapitalistai žmones išnaudoja. Bet, kai jiems reikia pavyzdžio savo vergams įtikinti, kad tą ar kitą darbą reikia geriau atlikti, visada pirštu rodo į Jungtines Valstybes. Štai, jų pramonės vadovybė savo darbininkams ir net dirbtuvių vedėjams pavyzdžiu statė Pittsburghą ir Detroitą. Esą verta iš tų Amerikos miestų pramonės įmonių pasimokyti...

Dabar, kai sovietų žemės ūkis, anot jų pačių pasakos, atsilikęs savo gamyba, pirštu rodoma į JAV žemės ūkį. Kruščiovas tiesiog sako: "...Javus ir kiaules auginti, reikia pasimokyti iš Amerikos ūkininkų, ypač Iowa valstybės."

Įdomu, ką sovietų darbininkai ir ūkininkai mano?

●

Atsarga gėdos nedaro

Jau kuris laikas Jungtinėse Valstybėse kalbama apie rimtą karinuomenės atsargą, tačiau reikalas vis būdavo atidėliojamas. Paskiausiu laiku, ypač po Korėjos karo įsitikinta, kad karinuomenės atsarga būtina krašto saugumui. Tuo reikalu paruoštas įstatymo sumanymas, pagal kurį JAV karinuomenės atsarga būtų 2,900,000 atsarginių, kurie tam tikrais laikotarpiais rinktusi pratimams, vartotų vėliausius ginklus ir, aplamai, naudotųsi pačiomis naujausiomis karo priemonėmis. Karui kilus, jie būtų pasiruošę išimčiai.

Turint minty dabartines sąlygas ir tarptautinę padėtį, toks žygis, reikalingas krašto saugumui, yra sveikintinas.

Įvykiai ir žmonės (1)

VIDUJINIAI MAIŠTAVIMAI IR... PRARASTOJI ESMĖ

E. KETURAKIS

●

Ar galėsime duoti teisingą apyskaitą, ne tokią, kokią stengiamės patiekti mokesčių įstaigoms, kai ką nuslėpdami, apie kitką nutylėdami, kad tik nebūtume sučiupti mokant mažiau negu reikėtų mums mokėti? Ir ar galėsime ranką ant širdies padėję pasakyti, kad darėme viską, ką turėjome ir galėjome padaryti?

Pradėtų straipsnių serijos tikslas nėra jieškoti ir pirštais badyti į kaltininkus. Yra pakankamai ir nežymių ir žymių mūsų tarpe asmenybių, kurie nuėjo to amato keliu. Mūsų tikslas turėtų būti faktų konstantavimas. Kiek galima daugiau faktų ir gerų ir blogų. Be faktų konstantavimo turėtų būti dar klausimų pozityvus pavaizdavimas. Gana jau tos kritikos tik dėl kritikos, tik dėl niekinimo ir vieno kitų suniekinimo. Tai mūsų problemų neišsprendžia, tik jas dar į didesnę balą klampina. Taip pat norėtųsi išvengti žiūrėti į visus klausimus tik iš vieno kurio kampo ir vertinti juos tik vienu kuriuo subjektyviniu masteliu. Jei turime bendruosius tikslus — Lietuvos laisvę, jei turime bendrąjį priešą — komunizmą, tai turime turėti ir bendrą kalbą, ir bendras priemones kovai, ir bendrą smegenų trustą kovai planuoti ir generalinį štabą jai vadovauti.

Daugiau dešimtmečio praėjo nuo to laiko, kai peržengę tėvynės sienas paskutinį kartą atsigręžėm į karo ugnyje liepsnojančią tėvų žemę, svetimųjų prievartaujamą ir grobiamą ir skausmo kupinomis širdimis su ašaromis akyse prisiekėme patys sau išlikti ne tam, kad tik gyvi būtume ir egzistuotume, bet tam, kad laisvėje gyvendami ginklu, kaltume, kovą organizuotume, patys aktyviai kovoje dalyvautume Lietuvai išlaisvinti ir jos laisvai ir nepriklausomai ateičiai kurti.

Po penkių tremties metų V. Vokietijoje, po medžiaginio skurdo ir dvasios prislėgimo metų, susilaukėme progos išvykti į laisvojo pasaulio kraštus, pagerinti savo egzistencijos sąlygas, medžiaginiai atsitiesti ir pasijusti vėl žmonėmis laisvais ir savarankiškais. Prieš išvykdami žiūrėjome į mus išlydinčių ligotų, nepajėgių ar senų amžiumi tautiečių liūdnas akis, giliai širdyse jautėme, kokia skriauda jiems yra daroma, patys sau teisinomės, kad gi mes nekalti, jog esami jaunesni ir fiziniai stipresni, bet, sąžinės balso skatinami, ir vėl kėlėme dešinę ranką į viršų ir pasilikusiems prisaikavome: laisvojo pasaulio kraštuose būsime lietuvybės ambasadoriai, kovosime dėl Lietuvos ir jūsų pasiliekančių niekad neužmiršime, kiek galėdami ir medžiaginiai, ir tautiniai, ir moraliniai jums padėsime.

Jau daug metų nuo anų laikų praėjo. Per tą laiką tauta tėvynėje okupanto nuskurdinta ir nukankinta kovoje ir tebetęsia kovą, visuotino naikinimo sąlygose sudėdama milžiniškas kraujo ir kančios aukas. Per tą pat laiką likę V. Vokietijoje broliai lietuviai, mėsdami skurdžia svetimųjų jų pašalpos duoną, nespėja šluostytis nevilties ašarų, nes ir rytojus nieko geresnio jiems nežada.

O tuo tarpu tautiečiai, pasiekę laimingesnes šalis ir įplaukę į ramesnius uostus spėjo apaugti visokių išteklių pūkeliais, kai kurie net visai padoriai apželti ir visiškai užsitikrinti sau ir savo vaikams ateitį, nepriklausomai nuo to, ar Lietuva kada nors atgaus laisvę ar ne.

Jei lietuviui pavergtoje tėvynėje Lietuvos laisvė ir jos nepriklausomybės atstatymas yra pats svarbiausias tikslas ir pati pirmoji būtinybė atgauti sąlygas ir asmeniškam ir tautiškam gyvenimui, o taip pat medžiaginėms ir dvasinėms vertybėms kurti, jei V. Vokietijoje pasilikusiems tautiečiams Lietuvos laisvės atgavimas yra vienintelis kelias išeiti iš dabartinės savo beviltiškos padėties ir grįžti į prasmingą gyvenimą, tai aniems gerovės kraštuose atsiganiusiems tautiečiams Lietuvos laisvė tėra kaip tautinio ir moralinio jausmo skatinimas, bet ne kaip gyvenimo būtinumas.

Žinoma, kad tautinio ir moralinio jausmo intensyvumas yra sąlygojamas. Asmeniškas egoizmas jį žymiai sumažina, asmeniškos ambicijos jį gerokai iškraipo, grupinės spekuliacijos, kaip priemonė susidaryti politinį kapitalą, jam kenkia, ir t. t. ir t. t.

Kovojanti tauta tėvynėje turi teisę paklausti ir kada nors paklaus mūsų laisvųjų: kur jūsų priesaikos aukotis ir kovoti, kur jūsų ambasadorystė laisvuose kraštuose? Taip pat kaip skurstantieji tautiečiai V. Vokietijoje turi teisę paklausti: kur jūsų žadėtoji medžiaginė ir kitokia parama?

VIDUJINIAI MAIŠTAVIMAI

Aiškiai matome, kad mūsų kovos frontas už Lietuvą ir lietuvių tautą per paskutiniuosius kelis metus vis kriko ir šiandien priėjome tokios padėties, kad nebegalėtume nurodyti, kur yra to fronto pirmutiniai apkasai ir kaip yra nusitiesusi visa fronto linija. Užtenka pavartyti mūsų periodinę spaudą, pabūvoti kuriame nors bendriniame politinių veiksnių susiėjime, įsižiūrėti į daugelio politinių partijų vidaus gyvenimą, o ypač į politinių partijų santykiavimą taip vadinamą laisvinimo darbą bedirbant, kai krinta į akį, kad mūsų kovos su lietuvių tautos priešu patrankos nėra nukreiptos jo link, bet šaudo į savuosius, maišydamos su žeme viską: senus ir nuo seniai pripažintus autoritetus, daugiau kaip prieš dešimt metų sukurtas kovos institucijas, didžiuosius vadus ir mažuosius vadukus, paskirus kovotojus. Ir ne viename Lietuvos laisvinimo fronte vyksta vidujinis mūsų maištavimas kiekvieno prieš visus. Lygiai tas pat lietuvybės išlaikymo fronte, kur mūsų ateivija, susiskirsčiusi į senąją ir naująją, labai sunkiai gimdo lietuvių bendruomenę. Neveltui pesimistai teigia, jog, atrodo, kad didysis mūsų lietuvių išeivijos kalnas Amerikoje gali pagimdyti pelę, kuri, žinoma, nebus pajėgi atlikti skirtąjį jai lietuvybės išlaikymo ir lietuviškos kultūros išsaugojimo ir plėtojimo uždavinį, bet galės pasilikti kaip viena iš organizacijų ne virš kitų, bet tik šalia jų. Tuo tarpu šalia politinių ir bendruomeninių vaidų kultūriniai vaidai yra priėję į tokią stadiją, kad L. Rašytojų Draugijos Pirmininkas B. Babrauskas juos pereitame Vienybės numeryje turėjo apibūdinti, kaip "dvasinio nupuolimo epidemiją".

Mūsų vidujiniai maištavimai, atrodo, yra asmeninių ir grupinių nepasitenkinimų išraiška, kažkokios lyg teisybės jieškojimas, bet tokios teisybės, kuri daugiau panaši į "pričinių" jieškojimą, nes kiek vienas jieškotojas tik savo siūlomą teisybę laiko tikrąja ir dėl jos pasiryžęs kautis su visais ir ardyti viską. Tik visa nelaimė, kad tai, kas griauna, buvo tai, kas mus daugiau negu dešimtmetį jungė mūsų bendroje kovoje ir tiksluose, o griaunamosios jėgos yra tos, kurios mus skirsto, kurios silpnina mus kaip vieną ir vieningą tautinę pajėgą, pagaliau, kurios mūsų pajėgumą kovoti savo tautinius ir valstybinius tikslus sumažina iki bereikšmiškumo. Ir tuo keliu eidami, vietoje prisiektos kovos ir vietoje prisiektos ambasadorystės, mes žengiame į kapituliaciją. Skaudu, kad kapituliuojame patys, niekeno kito nenugalėti, tik patys save savo vidujiniuose maištavimuose klupdydami. Mūsų tautos priešas gali triumfuoti. Jis gali triumfuoti Kremliuje, Vilniuje ir čia pat mūsų tarpe New Yorko Laisvėje ir Chicagos Vilnyje. Daugiau iš mūsų pasityčioti, negu patys vienas iš kito tyčiojamės, jis negalėtų. Ir daugiau mūsų institucijas nuvertinti, negu patys jas nuvertiname, negalėtų taip pat. Pagaliau, savo priešus komunistus jau nuo kurio laiko paliekame beveik visiškoje ramybėje, net retai juos ir jų darbus savo spaudoje beminime. Atrodo, jog koegzistenciją su komunizmu, kuri dabar taip V. Europos valstybių peršama ir kurią mes teoretiškai smerkiame, praktiškai esame pradėję vykdyti. Vietinių bimbų ir prūseikų beveik nebeminime, nebepikietuojame ar kitaip nebeužkabiname, kremlinių ir tarybinių savųjų beveik neliečiame. Beveik ir jie mūsų nebeliečia. Ir kam gi jiems liesti, jei patys save tokiu tempu ir tokiomis formomis naikinamės, kad, jei ir samdytų, geresnių talkininkų nerastų.

Visai aišku, kad dėl vidujinių maištavimų esame praradę savo pagrindinės kovos už Lietuvą esmę. Kad tikrai čia ne tušti žodžiai, pavaizduosime sekančią savaitę pavyzdžiais.

Kitą savaitę: KITUS MUŠDAMI, PATYS REKIAME.

Keturios moterys, išgelbėtos lėktuvo nelaimėje, atgabentos į Seattle, Washington. Lėktuvas skrido iš Seattle į Tolimuosius Rytus.

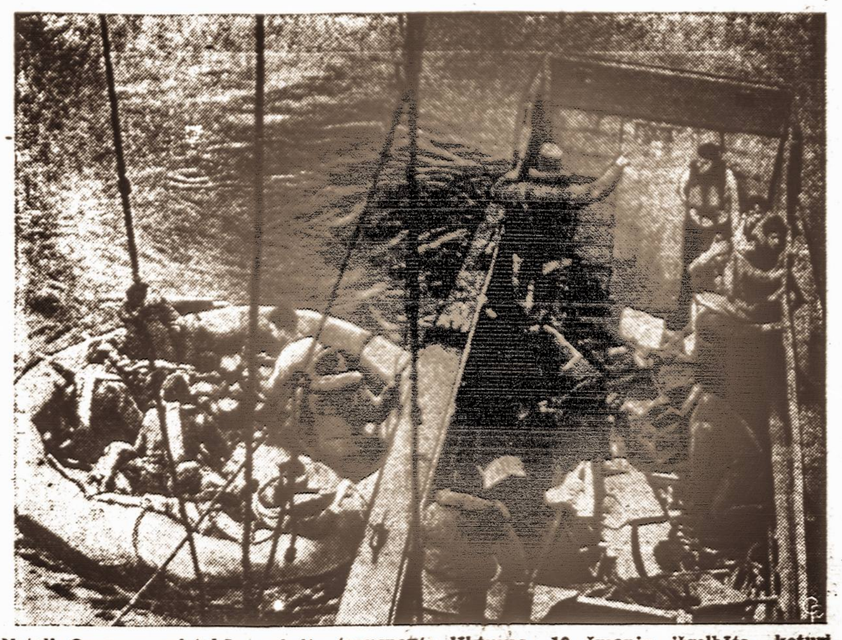

Netoli Oregono valstybės nukrito transporto lėktuvas. 19 žmonių išgelbėta, keturi žuvo. Lėktuvas nukrito į vandenyną, kai vienas motoras, užsidegęs, ore nukrito į jūrą.

TOKIAIS ŠUNTAKIAIS EIDAMI LIETUVOS NEIŠLAISVINSIME

A. MERKELIS

●

Mūsų periodinėje spaudoje niekuomet netrūko politinės polemikos, bet ypač jos daug dabar, kai laisvinimo veiksnių kova dėl Lietuvos laisvės virto VLIKo kova su Lozoraičiu dėl. Diplomatijos Šefo titulo Toji kova spaudoje sukėlė tokią pykčio ir įniršimo diktuojamą polemiką, kur nepaisoma nei elementariausios spaudos etikos, nei faktų, nei logikos, tų pagrindinių dėsnių, be kurių kultūringa ir pozityvi polemika negalima.

Štai vienas iš daugelio tokios polemikos ryškių pavyzdžių. Šių metų kovo 19 d. Draugo dienraštyje buv. adv. J. Meškauskas, polemizuodamas dėl Kybartų Aktų ir Urbšio telegramos rašo: "p. Antanas Smetona, savo prieškonstituciniais veiksmais legalizavęs Sovietų Sąjungos smurtą — Lietuvos teritorijos okupavimą ir valstybės aneksiją, bir želio 15 d. 17 val. pabėgęs iš sostinės į Kybartus, prie pat Vokietijos sienos, norėdamas pereiti į Vokietiją."

Šis nieku nepagrįstas prasimanymas — tai kvailiausia ir šlykščiausia nesąmonė, kurios ligi šiol nedrįso skelbti net bolševikų laikraščiai.

Šis iš piršto išlaužtas J. Meškausko šlykštus prasimanymas tiek turi tiesos, kiek ir A. Bimbos knygoje "Naujoji Lietuva faktų ir dokumentų šviesoje" skelbamas "faktas", kad New Yorko laikraštis In Fact padavė smulkmenišką planą, išdirbtą bendrai smetoninin kų ir Vokietijos nacių, iš Lietuvos išgrūsti Raudonąją Armiją ir Lietuvą prijungti prie Vokietijos. Vokietija jau buvo suorganizavus 80 tūkstančių nacių ir pasienio vokiečių "turistų", kurie turėjo pagal Smetonos vyriausybės komandą, patrauk ti Lietuvon. Tam tikslui pasienyje buvę patupdyta du šimtai Vokietijos karinių lėktuvų ir tik laukė signalo." Toliau A. Bimba skaičiuoja, kad šis nacių ir smetoninkų blitzkriegas turėjęs įvykti birželio 20 dieną. Bet prieš tris dienas Raudonoji Armija Lietuvoje sustiprinus savo jėgas, ir visas tas planas tapęs išblaškytas. Laimė Lietuvos ir lietuvių tautos, kad šitas smetoninkų ir nacių suokalbis buvęs laiku pa verstas į nieką, ir Lietuva išgelbėta nuo baisaus likimo.

Taigi, 1940 m. A. Bimba skelbė, kad Antanas Smetona Lietuvą norėjo prijungti prie Vokietijos, o po 15 metų J. Meškauskas skelbia, kad tuo pat metu A. Smetona legalizavęs Lietuvos aneksiją prie Sovietų Sąjungos. Tad kur čia teisybė?

Kiekvienam geros valios ir sveikai galvojančiam lietuviui žinomas faktas, kad Valstybės Prezidentas Antanas Smetona į užsienį pasitraukė, protestuodamas prieš Sovietų Sąjungos smurtą, bet ne "savo prieškonstituciniais veiksmais legalizavęs Sovietų Sąjungos smurtą.— Lietuvos teritorijos okupavimą ir valstybės aneksija". Jei J. Meškauskas drįso skelbti šį mūsų laisvinimo kovai kenksmingą prasimanymą, tai jis turėjo bent plačiau faktais pagrįstai jį paaiškinti, būtent: kuriais "savo prieškonstituciniais veiksmais", kada ir kaip Antanas Smetona "legalizavo Sovietų Sąjungos smurtą—Lietuvos okupavimą ir valstybės anekciją"?

Neginčyjami faktai, byloja, kad Raudonoji Armija į Kauną įžygiavo tik po dviejų valandų, kai Valstybės Prezidentas Antanas Smetona iš Kauno per Marijampolę jau buvo išvykęs į Kybartus, o prieš tai jis nebuvo susitikęs su jokiais Sovietų Sąjungos pareigūnais, su kuriais būtų svarstęs ir legalizavęs "Sovietų Sąjungos smurtą".

O gal Sovietų Sąjungos Lietuvai ultimatumo priėmimą J. Meškauskas laiko Antano Smetonos prieškonstitucinių veiksmu, legalizavusiu Sovietų Sąjungos smurtą? Betgi, Valstybės Prezidentas Antanas Smetona buvo prieš ultimatumo priėmimą. Ultimatumo priėmimą ar atmetimą sprendė ne jis vienas, bet vyriausybė, kurios dauguma pasisakė už ultimatumo priėmimą, tikėdamos, kad jo priėmimas dar galutinai nepanaikins Lietuvos politinės nepriklausomybės, o ji atmetus, Sovietų Sąjunga Lietuvą ginklu pavergs ir žiauriai naikins.

Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, pasitraukdamas iš Lietuvos, ne tik efektyviai protestavo prieš Sovietų Sąjungos brutalų smurtą (dar efektingesnis protestas būtų buvęs, jei būtų drauge pasitraukus visa vyriausybė), bet taip pat sutrukdė Sovietų Sąjungai ir tą smurtą legalizuoti. Jei Valstybės Prezidentas Antanas Smetona Sovietų Sąjungai būtų patekęs į rankas, tikriausiai jis būtų buvęs priverstas Sovietų Sąjungos smurtą legalizuoti. Iš Maskvos atskridęs Dekanozovas buvo labai nepatenkintas ir nusivylęs, kad Valstybės Prezidento nerado Kaune. Jo įsakyta, likusi Lietuvos vyriausybės norėjo sutrukdyti jam pereiti Lietuvos sieną.

Jei Valstybės Prezidentas Smetona būtų legalizavęs Sovietų Sąjungos smurtą Lietuvai, tai tikriausiai 1941 m. balandžio 18 d. JAV Prezidentas J. D. Rooseveltas nebūtų jo priėmęs Baltuosiuose Rūmuose ir apie valandą trukusiame pasikalbėjime nebūtų jam pareiškęs, kad Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių užgrobimo Jungtinės Amerikos Valstybės nepripažįsta, ir Lietuva bei kitos pavergtos tautos laisvę atgaus. JAV Prezidentui F. D. Rooseveltui Antanas Smetona — ne Sovietų Sąjungos Lietuvoje smurto legalizuotojas, bet žymus dėl Lietuvos laisvės kovotojas.

Mūsų laisvinimo veiksniai ir spauda, bent ligi šiol skelbė ir įrodinėjo, kad Sovietų Sąjungos Lietuvai smurto niekas nelegalizavo. Jo nelegalizavo nei kelias dienas trukusi A. Merkio vyriausybė, nei kelias savaites — Justo Paleckio liaudies vyriausybė. Iš jų "legalizavimo" nereikalavo nė Sovietų Sąjunga, nes jis būtų buvęs prieš užsienį per silpnas. Sovietų Sąjunga siekė, kad Lietuvos aneksija prie Sovietų Sąjungos "legalizuotų" pati lietuvių tauta.

Tam tikslui paskubomis buvo suruošta Liaudies Seimo rinkimų komedija, ir 1940 m. liepos 22 d. išrinktasis Liaudies Seimas vienbalsiai paskelbė Lietuvą Tarybų Socialistine Respublika ir priėmė deklaraciją, kurioje prašė Sov. Social. Respublikų Sąjungos Aukščiausios Tarybos ją priimti į Sovietų Sąjungą. Taip sovietiniu požiūriu buvo legalizuota Lietuvos aneksija prie Sovietų Sąjungos. Tačiau nei mes lietuviai nei laisvasis pasaulis tos smurtų "legalizuotos" aneksijos nepripažįsta. Jau nuo 1941 m. vasaros nesugriamamais argumentais įrodinėjame, kad nei liaudies seimas nei jo nutarimas prijungti Lietuvą prie Sovietų Sąjungos nebuvo lietuvių laisvos valios pareiškimas, bet vienas iš daugelio Sovietų Sąjungos smurto veiksmų Lietuvai.

Tad kuriems galams skelbia J. Meškauskas absurdiškiausią prasimanymą, kad Antanas Smetona savo "prieškonstituciniais veiksmais legalizavo Sovietų Sąjungos smurtą". Jis tai ramiausia sąžine daro tam, kad smarkiau galėtų suniekinti Lozoraitį, kaip Diplomatijos Šefą: jei Valstybės Prezidentas Antanas Smetona legalizavo Sovietų Sąjungos smurtą, tai ko beverti jo "Kybartų aktai" ir "Urbšio telegrama", kurioje Antano Smetonos patarimu, Lozoraitis skiriamas Diplomatijos Šefu? Vadinas, J. Meškauskui, savojo tikslo siekiant, visos priemonės geros.

Jei taip iš tikrųjų, tai kur, pagaliau, einame ir kuriems dievams tarnaujame? Viena aišku, kad tokiais šuntakiais eidami ir savo tarpusavio rietenose tokias nešvankias priemones naudodami, Lietuvos laisvinimo bylai nieko gero neduosime.

ŽYMIAM KULTŪRININKUI MIRUS

VYT. BRAZIULIS

Iš Vakarų Europos mus pasiekė žinia, kad praėjusių metų rudenį mirė prelatas Kazimieras Jasėnas. Jis mirė Latvijoje, kur gyveno ir dirbo visą savo netrumpą amžių. Velionis buvo kilęs iš Rytų Lietuvos, gimęs 1867 m. rugsėjo 18 d. Velžių km., Saločių parp. Baigęs Mintaujos gimnaziją ir Kauno Kunigų Seminariją, 1889m. gavęs kunigo šventinimus, pradėjo tarnybą. Iš pradžių Tryškiuose, 1892 m. iškeliamas į Mintaują, iš ten perkeliamas į Arminius, vėliau Brunavą, o 1902 m. vėl grąžinamas Mintaujon klebonu, kur tose pareigose išbuvo iki lemtingųjų 1944 m. vasaros.

Mes, vertindami K. Jasėno asmenybę, vertiname ne garbingo dvasiškio požiūriu. Dvasiškio garbės jis užsitarnavo dirbdamas tarp Latvijos įvairiatautės katalikų bendruomenės: per 65-rius savo tarnybos metus Latvijoje, K. Jasėnas pastatė Brunavos, Tukumo ir Mintaujos bažnyčias, padėjo daug pastangų, kad jojo vadovaujamos parapijos šviestų tvarkingumu bei pavyzdingumu. Velionis, tiek katalikus, tiek kitokių tikėjimų žmones, veikė savo tauria asmenybe — plačiu išsimokslinimu, aukšta dvasine kultūra, savo žmoniška pakanta kitų pažiūrų bei įsitikinimų žmogui, dėl šių savybių buvo visų gerbiamas. Mokėdamas keletą kalbų, (o K. Jasėnas gerai mokėjo lietuvių, latvių, rusų, lenkų, vokiečių, prancūzų, ir lotynų, bendravo betarpiai su visais savo mišrių parapijų bendruomenės nariais, jųjų norus bei pageidavimus galėjo išklausyti gimtąja kalba, tuo pačiu sugebėjo be didesnių sunkumų šalinti pasitaikančius nesusipratimus. Kad M. Jasėno sielovados tarnyba buvo aukštai vertinama, parodo, jog sulaukęs jo kunigystės 40 metų, popiežius pakėlė į monsinjorus. o Kuršo vyskupijos kūrija jį į prelatus.

Būdamas veiklus ir nepaprasto darbštumo žmogus, K. Jasėnas viena sielovados tarnyba nepasitenkino. Jis savo svarų inašą yra įnešęs ir į Latvijos švietimą. Per eilę metų dėstė tikybą veik visose Mintaujos pradžios mokyklose, vokiečių ir prancūzų kalbas Mintaujos gimnazijoje bei Pedagoginiame Institute, tikybą ir lietuvių kalbą Rygos lietuvių pradžios mokyklose, gimnazijoje ir Rygos universitete. Velionies ilgametį pedagoginį darbą gražiai įvertino Latvijos vyriausybė, ji apdovanodama aukšto laipsnio "Trijų Žvaigždžių", o Lietuvos vyriausybė Gedimino atžymėjimo ženklais.

Jau taip susidėjo K. Jasėno likimas, kad jis, vos tik pradėjęs sielovados tarnybą, kaip mokąs daug kalbų, savo dvasinės vyriausybės buvo iškeltas į kitą kraštą ir ten paliktas visam gyvenimui. Velionis gyvendamas svetur ir tarp svetimųjų, nenutolo nuo savo tautos, priešingai, iš tolo stebėdamas josios gyvenimą bei siekius, stengėsi atiduoti tam tikrą duoklę ir savo gimtajam kraštui. O jojo duoklė tikrai didelė ir vertinga, kuri K. Jasėno vardą įrašo į Lietuvos kultūros istorijos puslapius visiems laikams.

Savo tautai K. Jasėnas atidavė dvasinius lobius — savo raštus, ilgamečių studijų bei patyrimų vaisių — didžiulį Visotinos Meno Istorijos" veikalą ir kitokias knygas. Kaip rašto žmogus, K. Jasėnas, pasireiškė įvairiose srityse. Pavyzdžiui, jo pirmieji raštai, pasirodę 1893 m., buvo publicistika — laikraštinės korespondencijos bei straipsniai, parašyti ne lietuviškai, bet lenkiškai ir išspausdinti Peterburge ėjusiame lenkų kalba Kraj savaitraštyje, pavadinta bendra antrašte "Z nad Baltyku", pasirašė K. Brun slapyvardžiu. Vėliau seka keli jo leidiniai tikybinio turinio latviškai, "Jaunekliem par piemenu", "Dienestnieciam par piemenu", "Gots Dieva aukstiba", "Teiciet berni to kungu" ir "Grheku suhdzeschanas Sakraments", "Jelgavas veca katolu baznica". To meto K. Jasėno raštams priklauso jo verstinis iš vokiečių kalbos stambokas veikalas "Z dzejov Kasciola w Inflantach i Kurlandyj" lenkiškai, "Pamokinimai jaunuomenei," taip pat tikybinio turinio.

Su spaudos atgavimu, K. Jasėnas pasinešė į lietuvišką spaudą. Jis rašė į Peterburge ėjusį Lietuvių Laikr. Rygoje

Prel. Kazimieras Jasėnas

leistą Rygos Garsą, Kauno Nedėldienio Skaitymus ir Vienybę, Seinų Šaltinį. Nepriklausomybės laikais nemažai jo raštų meno ir kultūros klausimais atspausdino Naujoji Romuva, Vairas, Tautos Mokykla. Pirmojo pasaulinio karo metu, K. Jasėnas išleido pirmą savo didesnį veikalą "Patarėją Lietuviams Katalikams Svetur", skiriamą lietuvių išeivių tautinei sąmonei palaikyti. Tuo pačiu metu išleido brošiūrą vokiškai "Der Weltkrieg und Litauen", skirtą vokiečiams susipažinti su Lietuvos praeitim ir dabartim bei josios tautiniais valstybiniais siekiais karo audroms praūžus.

Visi M. Jasėno rašto darbai iki pirm. pasaulinio karo, buvo kaip ir pasiruošimas didiesiems kūrybiniams žygiams, su kuriais jis našlai pasireiškė jau nepriklausomybės metais. Laimingu sutapimu velionis susidomėjo tokia sritimi—meno kultūros istorija—kuri dar niekeno nebuvo paleista.

Meno kultūros klausimais K. Jasėnas pradėjo domėtis dar Mintaujos gimnazijos laikais, o vėliau savo žinojimą gilino iš šios srities gausios įvairiomis kalbomis literatūros ir betarpiu meno kūrinių stebėjimu. K. Jasėnas meno studijų tikslais buvo apkeliavęs veik visą Europą ir aplankęs jos žymiausius muziejus bei stebėjęs įvairių tautų architektūros paminklus. Taigi, meno istorijos kūrimo velionis ėmėsi tik po ilgo ir visapusiško studijinio pasiruošimo.

Meno istorijos kūrimas iš K. Jasėno pareikalavo daugelio metų įtempto darbo ir didžiulių piniginių išteklių sutelkimo. Kokios apimties buvo tasai darbas, vaizdžiai byloja kad ir šios "nuogos skaitlinės". K. Jasėno "Visuotinos Meno Istorijos" pirmasis sąsiuvinis pasirodė 1923 m., o pirmasis tomas (iš aštuonių sąsiuvinių) buvo baigtas 1927 m., antras tomas išleistas 1932 m., o trečias ir paskutinis 1937 m. Visi trys tomai bendrai sudaro 1812 puslapių su 2114 iliustracijų, tarpe kurių keliolika spalvotų. Įdomu bus pastebėti, kad tame veikale, per 250 puslapių su 340 reprodukcijų, paskirta Lietuvos architektūros bei dailės istorinei raidai. K. Jasėnas buvo meno istorijos pradininkas, jam teko praminti pirmuosius takus į dar niekeno nepaliestą kultūros sritį ir pakelti tuos sunkumus, su kuriais susiduria kiekvienas pradininkas...

Meno istorijos kūrimo 1920-1940 metais, K. Jasėnas buvo išvystęs nuostabų veiklumą. Tuo pačiu metu jis parašė ir iš leido dar šiuos rašto darbus: "Antonio Allegrido Corregio", monografiją apie garsųjį italų renesanso dailininką, "Estetikos reikšmė etiniame žmonių gyvenime", "Iš meno prieaušrio", "Naujovės apaštalai", prancūzų revoliucijos vaizdai ir "Šv. Klemensas Hofbaueris", tikybinio turinio. Pastaruosius du jo raštus išsivertė ir išleido latviai. Be to dar parašė komedijas — "Kaimo gražuolė", "Birutės duktė" ir "Jinai atrado", daug kartų rodytas Latvijos lietuvių teatro mėgėjų, plačią dvitomę "Bažnytinio Meno Istorija", kurios išleidimą nutraukė antrojo pasaulinio karo įvykiai. Kalbant apie K. Jasėno raštus verta pastebėti, kad jis juos spausdino savo lėšomis. Kiek jis yra sudėjęs pinigo savo raštams išleisti, trūksta pilnų davinių, tačiau galima spėti, kad nemažai. Pavyzdžiui, vien tik "Visuotinos Meno Istorijos" spausdinimas iš autoriaus pareikalavo 100.000 litų. O kur dar kitų jo raštų spausidinimo išlaidos? Savo raštų leidimui K. Jasėnas paskyrė ne tik visą savo gyvenimą, bet ir visas sutaupas, surinktas per daugelį metų dirbant sunkų pedagoginį darbą.

Visą savo ilgą gyvenimą dirbęs ir sielojęsis žmonių dvasios taurinimui velionis, žengdamas į saulėleidį, turėjo išgyventi savo tautos ir savo asmens gilią tragediją. Jis turėjo stebėti, kaip sužvėrėjęs žmogus naikina tai, ką jis per savo ilgą gyvenimą kūrė. Išgyvenęs komunistinio siautėjimo pirmuosius metus ir sunkią nacių okupaciją, 1944 m. vasarą turėjo pakelti karo siaubą: vokiečių bombonešiai griuvėsiais pavertė Mintaują. Gaisras sunaikino ir katalikų bažnyčią bei kleboniją, kur žuvo velionies turtinga biblioteka. Netekęs savo pastogės, senelis prelatas K. Jasėnas laikinai gyveno Rygoje pas vyskupą Rancaną, o vėliau persikėlė į Liepoją pas savo vyskupą, kur, kaip manoma, baigė savo dienas

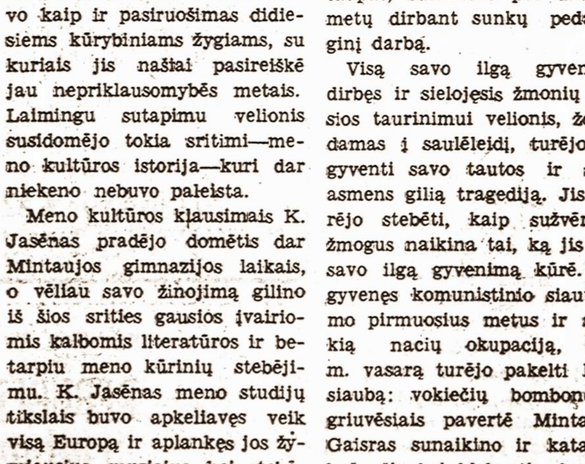

John Foster Dulles sveikina atvykusį Italijos premjerą Mario Scelba.

Pietų Korėjos prezidentas Syngam Rhee sveikina į atsargą išėjusį generolą James A. Van Fleet, kuris šiomis dienomis buvo nuvykęs į Korėją pasveikinti prezidentą jo 80 metų sukakties proga.

KAIP IŠTIKRŲJŲ BUVO TEN SU TUO VOLDEMARO GRĮŽIMU

KAZYS ŠKIRPA

(Pabaiga)

Išvadoje, Voldemaras pasakė, jog jam jau iki gyvo kaulo įgrisęs bastymasis po užsienius ir emigrantinis gyvenimas: jei, esą, tektų mirti, tai jau geriau numirti savo Tėvynėje!

10) Atsisveikindamas, prof. Voldemaras paprašė mano leidimo pasiųsti iš Pasiuntinybės telegramą vienam savo prieteliui Kaune, kad jį ispėjus apie atvykimą. Be to, paprašė kad aš įspėčiau apie tai ir Užs. Rkl. Min-jos centrą. Jis tai matyvavo tuo, kad, esą, kas nepamanytų, jog jis atvykstąs slapta. Tuo pat sumetimu jis apmokėjo telegramą savo lėšomis (kaštavo vos keletas markių) ir paprašė pasiuntinybės pakvitavimo, kad turėjus formalinį įrodymą... Taip savo pasielgimą uždokumentavęs, prof. Voldemaras išvažiavo iš Berlyno birželio 17 d. vakariniu traukiniu, kuris ateidavo į Virbalio stotį (Lietuvos pusėje) sekančią dieną iš ryto (taigi 18 birželio) ir pasiekdavo Kauną apie pietus.

Apie tai, kad prof. Voldemarą pasitiko Virbalyje saugumo pareigūnai ir jį galutinai areštavo Kauno stotyje, tepatyriau tik žymiai vėliau iš kaikurių asmenų atbėgusių į Vokietiją nuo sovietiškojo okupanto. Labai buvo gaila, kad prof. Voldemaras nepaklausė mano patarimų ir pats, taip beprasmiškai, pastatė savo gyvybę į pavojų ir į sovietiškojo okupanto nagus.

Kaikuriuose laikraščiuose buvo paskelbta neva prof. Krėvė Mickevičius buvo kreipęsis į man pavestą Lietuvos Pasiuntinybę Berlyne, kad sulaikyčiau prof. Voldemarą nuo vykimo į Kauną. Ši žinia yra neteisinga: nei prieš Paleckio Vyriausybės paskelbimą, nei po to, nei pats prof. Krėvė-Mickevičius, nei kas kitas jo pavedimu iš Užs. Rkl. Min-jos centro, man tokio nurodymo nebuvo davęs. Pastangos, kurių šia prasme esu dėjęs ir čia aukščiau aprašiau, buvo mano padarytos pagal pavedimą paskutiniosis Lietuvos Vyriausybės (p. Merkio), o ją sovietams nušalinus—dar bandžiau prof. Voldemarą paveikti grynai asmeniška iniciatyva.

Taip pat yra neteisinga žinia neva prof. Voldemaras buvo suareštuotas birželio 15 d. Kauno stotyje. Tuomet jis dar tebuvo Berlyne ir čia, kaip jau esu suminėjęs, jis išbuvo iki birželio 17 d. vakaro. Už jo suėmimą birželio 18 d. Kauno stotyje ir deportavimą į Sov. Rusiją atsakomybę tenka tik sovietiškam okupantui.

PASIKALBĖJIMAS SVARBIAIS KLAUSIMAIS SU BALFO PIRMININKU KAN. J. B. KONČIUM

Yra žinoma, kad Jūs dabar gyvenate Floridoje. Ar tai nekliudo BALFui vadovauti?

Tai nesudaro sunkumų, pareigas atlieku lengvai. Oro pastu manę dažnai pasiekia tą pačią dieną. Kai kada pats atvykstu. Floridon nebūčiau ir kėlęsis, jei gydytojai nebūtų patarę žiemos metu iš New Yorko išvykti. Gyvenu Daytono vasarvietėje, sekmadieniais talkinu vietos parapijai ir iš to verčiuosi. Visą kitą laiką skiriu BALFo reikalams ir mano pamėgtom istorinėm studijom.

BALFo įstaigoje teko sutikti daug žmonių. Vadinasi, į gausų posėdį buvote atvykę?

Taip, turėjome BALFo Valdybos posėdį tolimesnės veiklos planam aptarti. Mat, dar vasario mėn. pradžioje buvo paduotas prašymas, kad BALFui būtų suteiktos tokios pat teisės, kokias turi kitos didžiosios Amerikos šalpos organizacijos, kaip pavyzdžiui NCWC. Vasario 23 tos savarankios teisės BALFUI suteiktos.

Kaip suprasti tą BALFo savarankumą? Ar yra čia koks skirtumas, palyginus su ankstesne padėtimi?

Skirtumas yra. Ligi šiol BALFas kai kuriais atžvilgiais priklausė nuo kitų didžiųjų šalpos organizacijų, o dabar gali savarankiškai vykdyti lietuvių ir nelietuvių imigraciją į JAV iš Europos ir kitų kraštų, kaip tai numato Refugees Relief Act of 1953. Tai reiškia, BALFas dabar gali visai nepriklausomai tvarkyti formalumus, surištus su imigracija, ir teikti paskolas transportacijai į Ameriką.

Kokiu būdu tvarkomi tie formalumai ir kaip gaunamos paskolos? Ar jas greitai reikės grąžinti, su procentais?

Paskolos duodamos beprocentinės dešimčiai metų. Tuo reikalu man teko kalbėtis finansų departamente Washingtone. Pažadėta su BALFu kooperuoti ir paskolas duoti, kai bus užpildyti imigracijos blankai ir kiti formalumai įvažiuoti į Ameriką. Tai sutvarkyti padės BALFo įgalioti asmenys New New Yorke ir Europoje. Tam reikalui BALFas turi ir savo blankus, valdžios išdirbtus ir tokius pat, kaip kitų didžiųjų šalpos organizacijų. Juos išsiuntinėsim BALFo skyriam, redakcijom, klebonijom, kad būtų galima jų lengvai visur gauti. Mes norėtumėme, kad visi lietuviai savo imigracinius reikalus tvarkytų per savo įstaigą — BALFą.

Kodėl BALFas anksčiau nesiėmė savarankiškai tvarkyti viso to darbo?

Kai buvo masinė DP imigracija, buvo kiek kitokie įstatymai. Jie mus rišo su kitom didelėm šalpos ogranizacijom. Dabar imigrantų problema yra mažesnė, bet kartu ir opi, nes Refugees Relief Act of 1953 vykdymas užsitęsė—teliko koks 20 mėnesių ligi jo galiojimas pasibaigs, o pabėgėlių imigracija mažai dar pajudėjo. Dėl to BALFo iškelta mintis padėti valdžios įstaigom buvo mielai priimta. BALFas jau turi patyrimo ir gerą vardą Amerikoje ir Europoje. Mums iš to dar ir ta nauda, kad patys galėsime imigracijos įstaigose apginti savo žmones, kurie neteisingai buvo anksčiau neleisti į JAV politiniais ar sveikatos sumetimais. Man yra žinoma daug tokių faktų.

Kiek dar lietuvių galėtų pasinaudoti ta nauja tvarka ir kur jie turėtų kreiptis savo reikalais?

Europoje yra dar 10,000 su viršum mūsų nelaimingų tautiečių. Manom, kad mažiausiai trečdalis turėtų jų įvažiuoti į JAV ir BALFas sieks to visomis savo jėgomis. Jie patys turi kreiptis į BALFo įgaliotinius Europoje (Vokietijoje į Iz. Rugienių, 27 Shoenbergerstrasse, Muenchen 27, Prancūzijoje į Dr. St. Bački, 5 rue de Messine, Paris, Austrijoje į prel. K. Razminą, Zams b) Landeck 44, Italijoje į kun. dr. J. Vaišnorą, via Corsica, Roma (718), kitų kraštų lietuviai kreipiasi į igaliotinius Vokietijoje arba Prancūzijoje.

Teko spaudoje užtikti žinių, kad yra palengvinimų, sudarant darbo bei buto garantijas. Kokie tie palengvinimai?

Naujieji potvarkiai palengvina garantijų sudarymo procedūrą. Pavyzdžiui, garantijas sudarant per BALFą, nebereikia pridėti kitokių dokumentų arba pažymėjimų. Ypač svarbu, kad nereikia Darbo Įstaigos (Employment Service) pažymėjimo. Bet naujus blankus dėl to reikia mokėti labai tiksliai užpildyti, ir čia BALF mielai ateis su savo talka.

Ar BALFas numato vykdyti garantijų teikimo vajų, kad daugiau mūsų tautiečių galėtų į JAV įkeliauti?

Žinoma, BALFui tai labai rūpi. Mes kreipsimės per spaudą, BALFo skyrius ir parapijas, kad lietuviai Amerikos piliečiai (tik jie gali garantijas sudaryti) ateitų į talką. Mums rodos, tai būtų ir jų pareiga — gelbėti iš vargo kiekvieną lietuvį. Be to, norintieji atvykti turėtų patys kreiptis į savo pažįstamus bei gimines, kad jiem sudarytų garantijas ir siųstų jas į BALF Centrą. Tie reikalai buvo svarstyti ir paskutiniame BALFo Valdybos posėdyje kovo 16 d.

Ar galima būtų sužinoti, kas buvo svarstyta?

Pirmiausia nutarta JAV lietuvišką visuomenę painformuoti apie BALFo įgytas savarankiškas teises ir tuo pačiu atsivėrusį platesnį darbo lauką. Pranešta ir BALFo įgaliotiniams Europoje, kad jie atitinkamai susitvarkytų ir pasiruoštų. Tuo reikalu ir man pačiam teks būti Europoje. Vykstu CARE organizacijos ir F. O. A. reikalais. BALFo prašomas sutikau kartu pasirūpinti ir lietuvių imigracijos reikalais. Ketinu išvykti gegužės pirmom dienom.

O kaip BALFui vyksta šelpti Europoje pasilikusius ir vargstančius lietuvius?

Turiu pasidžiaugti, kad lietuvių visuomenė BALFo darbą nuoširdžiai remia, tačiau palyginti su BALFo reikalais, josios parama galėtų ir turėtų būti didesnė. Reikia žinoti, kad Vokietijoje duodama pašalpa negalintiems dirbti yra labai menka. Vienam asmeniui į dieną išeina 1ct. Iš to negalima pragyventi. Dėl to BALFo rūpesčiu iš JAV atsargų tik per paskutinius 2 mėnesius išsiųsta įvairių gėrybių už 170,-000 dolerių su viršum. Ryšium su jų parūpinimu ir persiuntimu BALFas išleido apie 8,000 dol. BALFui būtų reikalingos gausesnės aukos, ypač piniginės, nes pinigą galima greičiau ir produktingiau apversti į reikalingą paramą. Aš tikiuosi, kad lietuvių visuomenė tą supras, ir bendrom pastangom galėsime dar daugiau padėti nelaimingiem mūsų broliam ir seserim.

Spaudoje buvo rašyta, kad BALFAs ketina pasiekti ir lietuvius Sibire. Ar tai įmanoma?

Ligi šiol nebuvo įmanoma. Kas anksčiau buvo siųsta, negauta jokio patvirtinimo, kad tos gėrybės būtų savo paskyrimo vietą pasiekusios. Vis dėlto savo pastangų pratęsti šalpos darbą ir už geležinės sienos neatsisakome. Tuo reikalu jau buvo Washingtone kalbėta ir turėsiu dar progos tuos reikalus paliesti. Tačiau, visiems aišku, kad čia daugiausia nuo Sovietų Sąjungos viskas priklauso. Kas pavyks padaryti, matysime.

●

Pasikalbėjimą baigiant, BALFo pirmininkas kan. J. Končius prisiminė dar Velykas ir ta proga prašė lietuvių visuomenę ypač neužmiršti varge pasilikusiųjų.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas

Keturios organizacijos —Lietuvių Tautinis Sąjudis, Lietuvių Rezistencinė Santarvė, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga ir Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, sutarę bendrai veikti, jau yra daug kur savo veiksmus suderinę ir pradėję bendromis jėgomis vykdyti kai kuriuos tautinius darbus, steigia bendrines institucijas. Kaip jau yra įsteigtos dvi institucijos: Lietuvos Būklės Studijų Centras, kuris sukaupia visą iš bet kur gaunamą, iki šiol išblaškytą, medžiagą apie dabartinę Lietuvos būklę ir kurio darbo rezultatai prieinami visiems geros valios lietuviams. Be to, įsteigtas Lietuvos bylos gynimo darbams remti Lietuvos Neriklausomybės Fondas. Jau yra visa eilė įstaigų ir dar naujos steigiamos LNF Atstovybės, paskirti ir dar skiriami to Fondo įgaliotiniai, kreiptasi ir kreipiamasi į pavienius lietuvius, pritariančius tautiniai pozityviai veiklai.

Mūsų tautiečių reagavimas į šį svarbų ir naudingą užsimojimą yra gyvas. Yra kolonijų, kurių reagavimas yra nuostabiai greitas, gražus ir konkretus. Štai Venezuelos lietuviai, nors negausūs savo skaičiumi, jau yra sudėję $500 LN Fondui. Po $100 (Bs. 335) aukojo: B. Čielius (Čelius) ir Šiaudiškis, po $29.85: Baliutavičius, A Diržys, K. Nausėdas, Tamašauskas ir V. Tiščiauskas, po $14.92: V. Backevičius, Bieliukas, V. Deveikis, K. Gintautas, P. Jameikis ir A. Trimakas, po $7.46: Bieliūnienė ir Žebrauskienė, ir kit. Be abejo, čia tik vienas tokių pavyzdžių.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas jau yra atspausdinęs aukotojams padėkos lapus, kuriuos Fondo Iždininkas per atstovybes ir įgaliotinius, arba ir tiesioginiai šiomis dienomis pradės išsiuntinėti aukotojams.

Jungtinių Valstybių istorija

KEIČIASI AMERIKOS VEIDAS

Dar neatėjo laikas rašyti istorijai apie pokarinius laikus. — Amerikos augimas yra stebuklingas. — Amerika visada pasiryžusi kovoti už silpnuosius ir teisybę.

Laikotarpis tarp 1920 ir 1928 m. amerikiečių istorikų dažnai lyginamas tam laikotarpiui, kuris sekė po civilinio karo. Abejais atvejais republikonų partija išbuvo ilgai valdžioje, abejais atvejais jai reikėjo gelbėti padėtį ir grįžti į normalų gyvenimą, abejais atvejais žmonės, pavargę nuo pasiaukojimo, norėjo rūpintis savo reikalais, abejais atvejais kilo politiniai ir finansiniai skandalai.

Ar palyginimas yra tikslus, kitas klausimas. 1865 metais republikonai atėjo į valdžią, nes jie laimėjo karą. 1920 metais jie atėjo, nes buvo nusistatę prieš karą. Korupcija buvo daug didesnė po civilinio karo, negu po pirmojo pasaulinio karo. Abejais atvejais plėtėsi technika. 1865 metais Amerika tiesia skersai kontinentą geležinkelius, 1920 metais vystosi kinas, radijas ir aviacija. Abiejose epochose kainos kyla, farmeriai nepatenkinti ir finansinė panika.

Kaip anais laikais Grantas, Hardingas nežinojo, kas dedasi už jo nugaros, klausdamas, ką prezidentas turi daryti, kai ji draugai apgauna?

Mirus, ji pakeitė 1923 m. balandžio 3 d. viceprezidentas Coolidge. Kai 1924 metais kandidatavo, jis gavo beveik visus Hardingo balsus, didžiausiam demokratų nusivylimui.

Wall Street plyšo nuo turtų. Vertybės popierių kainos kilo. Tai buvo Coolidge "boom" ir jis tuo didžiavosi.

Daug kas manė, kad Coolidge vėl kandidatuos 1928 m., bet jis tada paskelbė: "I do not choose to run for President in 1928." Tai nustebino visus, net ir ponią Coolidge. Iki paskutinės minutės ji nežinojo apie vyro intencijas. Ar Coolidge jautė besiartinančią krizę ir nenorėjo būti valdžioj? Ar tikėjosi, kad republikonų konvencija ji vers būti kandidatu? Antroji hipotezė teisingesnė. Bet konvencija beveik vienbalsiai išrinko Herbert Hoover. Demokratai išsirinko Al Smith.

Laikotarpis, kuris sekė Hooverį, kaip kadaise Van Buren, buvo nekaltas dėl krizės, bet balsuotojų kaltinamas jis nebuvo perrinktas 1932 m.

Po jo sekė Rooseveltas, Trumanas ir dabar Eisenhoweris.

Tarp 1900 ir 1954 metų Amerika keitėsi, kaip tarp 1860 ir 1900.

Jei 1900 metais Amerika turėjo 8 tūkstančius automobilių, 1941 metais — 32 milijonus. Ir šiandien šis skaičius jau yra pasenęs. Pirmaisiais karo metais brolių Whright bandymai dar priklausė sporto sričiai. Šiandien aviacijos linijos raižo skersai ir istrižai Amerikos padangę. Nukeliauti iš Pittsburgho į Philadelphiją 1812 metais reikėjo šešių dienų, 1845 metais 14 valandų, dabar vos dviejų valandų.

Informacija ir transportas sujungė kraštą. 1924 metais New Yorke atsirado pirmoji WEAF radijo stotis. Šiandien radijas turi tokią pat įtaką, kaip ir laikraščiai. Reikia neužmiršti ir televizijos, kuri vis labiau plečiasi. Ir šiandien Amerika yra pirmoji valstybė, kurioje televizija padariusi tokią stebuklingą pažangą.

Ne kiek neperdedama, kai Amerikos augimas vadinamas stebuklingu. Jokia bendruomenė pasaulyje per tokį trumpą laiką nesugebėjo padaryti tokią didelę pažangą kaip Amerika. Tai galingiausia pasaulyje valstybė tapusi persekiojamųjų prieglauda. Ji išvystė savo pramonę taip, kad karo metu galėjo apginkluoti ne tik savo kareivius, bet ir sąjunginkų.

Nėra abejonės, kad ir Amerikoj dar esama skurdo, kad institucijos dar nėra visai tobulos, kad korupcijos esama, kaip ir visuose kraštuose. Bet bešališkas stebėtojas turi pripažinti, kad Amerika nuo 1787 metų iki šių dienų davė savo gyventojams daugiau taikos, pastovumo ir laimės, negu bet kuris kitas didžiausias Europos kraštas.

Amerikos gyventojai yra kilę iš senojo pasaulio. Kodėl šis elementas, perkeltas į kitą vietą tapo geresnis?? Mes jau pradžioje įrodinėjome, kad dideli žemių plotai juos užgrūdino ir padarė draugiškesniais tarpusavy. Nepaliesti turtų šalt iniai leido išvysti pramonę. Amžini europiečių ginčai čia išlyginti ir po dviejų ar trijų kartų visai užmiršti. Pagaliau atsitolinimas nuo kitų galingų valstybių jai užtikrino taiką.

Amerikos demokratija daug kuo skiriasi nuo Europos demokratijos. Čia kongresas negali pašalinti vyriausybės pirmininko, kuriuo yra prezidentas, nebent jį apkaltindamas. Tai suteikia vyriausybei jėgą ir pastovumą. Bet laisvė čia saugojama ir ginama, teisėmis, kurias turi Kongresas.

Klasių konfliktas čia neturi tos reikšmės, kaip Europoje. Amerika eina į visuomenę be klasių.

Washingtonas šiandien yra sostine, kuria jis nebuvo praėjusiame šimtmetyje.

Jei izoliacionizmas pralaimi, tai imperializmas Amerikoj visai nelaimi. Amerika netroško kolonijų, nei pasidavusių tautų. Amerikietis labiau įdomaujasi jausmų diplomatija ir pasiruošęs visada kovoti už moralines idėjas, už silpnuosius, už laisvę prieš autokratiją.

Wilsonas buvo teisus, kada jis sakė, kad Amerikos vėliava yra žmonijos vėliava. Amerikiečiui yra naturalu bėgti į pagalbą skriaudžiamiesiems.

Čia laisvė pasireikšti, bet ne mąstyti.

Ir šiandien Amerika, mokydamasi iš savo klaidų yra tapusi didžiausia pasauline jėga, tarnaujančia teisingumui.

(Galas)

"1905 M. KLUBAS"

Pabaigoje praėjusio šimtmečio trylika studentų baigusių Cornell universitetą susitarė, kol bus gyvi, kas penkis metus susitikti, nežiūrint, kuris kurioje pasaulio dalyje bebūtų. Susitikimo mintis pas jaunuolius kilo iš vieno tų laikų gana populiaraus romano turinio. Susitikimų vieta buvo paskirta Woldorf Astoria viešbutis New Yorke. Jei viešbutis būtų panaikintas — susitikti toje pačioje vietoje, o paskiau jau eiti į kitą kurią vietą. Susitikimo "ceremonijos" buvo smulkiai aptartos. Nustatyta, kokie turi būti valgiai ir gėrimai, kokia programa pasilinks minimams ir t. t.

Kiek vėliau prie pirmųjų prisidėjo daugiau studentų ir pasižadėjimą pasirašė viso 28 studentai.

Pirmas susitikimas įvyko 1905 metais ir todėl savo klubą pavadino "1905 klubas".

Ir taip kas penkis metus kiekvienas atvykdavo į sutartą vietą. Susirinkusieji pasidalindavo pergyventais įspūdžiais, prisimindami jaunatvės laikus, paliktą universitetą ir t. t. Tačiau, greta pakilusios nuotaikos susirinkusiųjų tarpe, pasirodydavo kiek slėgias nuotaiką momentas: mat, kiek vieną sutartą laiką atsilankydavo vis mažiau ir mažiau, kiekvienais penkiais metais vienas, tai kitas jau buvo pasitraukęs iš gyvųjų tarpo.

1950 m. vasario 9d. besusirinko tik trys iš buv. draugų, tai buv. biržos "makleris" iš New Yorko, namų draudimo agentas ir atsargos generolas iš Washingtono.

O š. m. vasario 9 d. į sutartą vietą atvyko tik vienas klubo narys, tai Charles Blayer iš New Yorko. Rengėsi dar atvykti iš Washingtono atsargos generolas, bet jis paskutiniu metu yra apakęs ir gimines nebenorėjo varginti.

J. Aukštaitis

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški Jono Andriulio gamybos sūriai iš Michigano valstybės atgabenami lėktuvais.

Štai kodėl lietuviški sūriai, kuriuos Petras Lisauskas pristato visoms parduotuvėms rytinėse valstybėse, yra tokie švieži.

Norite įsitikinti? Norite paragauti? — Kreipkitės į Petrą Lisauską. Gausite vieną sūrį nemokamai...

Neveltui gydytojai sako, kad maitinimasis pieniškais produktais, ypač sūriu, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.

Jono Andriulio gamybos sūriai turi visas teigiamas kokybes Tuojau užsisakykite!

Petro Lisausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažnyčią) galite gauti lietuviškos (Boston Baking Co. gamybos) duonos, J. Jakaičio gaminamų dešrų ir šviežių, tiesiog iš farmos atvežtų kiaušinių.

Petro Lisausko lietuviškų sūrių atstovai yra šie: V. Abeciūnas New Britain, Conn. ir Boston Baking Co., Elizabeth, N. J.

PETRAS LISAUSKAS

Lietuviškų Sūrių Agentūra Rytinėse Valstybėse

65-09 Clinton Ave., Maspeth, N. Y.

Telefonas TW 4-8087

SKAUTYBĖ IR JOS REIKALAI

ANTANAS BANIONIS

Šiuo metu vyksta Lietuvių Skautų Sąjungos Brolijos Vadijos korespondencinė sueiga (jau įvykęs antrasis posėdis), kurioje yra renkami: Vyriausias Skautininkas, Vyr. Sktn. Pavaduotojas, Brolijos Garbės Gynėjas ir keturi LSS Tarybos nariai. Rinkimuose dalyvauja 120 skautų vadų aktyvūs skautininkai ir vienetų atstovai. Paskutiniame korespondencinės sueigos posėdyje buvo patikrinta mandatai atstovų registraciniai formalumai ir paskelbti kandidatų sąrašai.

Vyriausių Skautininkų kandidatuoja dabartinis Vyr. Sktn. Stepas Kairys ir jam oponuoja ilgesnį laiką pasyviau nuo LSS laikęsis v. s. Antanas Saulaitis. Pavaduotojo pareigoms yra pasiūlyti ir išstatyti net keturi kandidatai. Charakteringa, kad Vyr. Skautininku neatsirado daugiau, kaip du kandidatai, kai tuo pačiu metu, reikiamiems keturiems Tarybos postams atsirado net 34 kandidatai. Vyriausio Skautininko postas skautų organizacijoje yra labai svarbus ir atsakomingas. Žinoma, visa tai yra susieta su didelio darbo ir paslaugavimo reikalu, todėl ir kandidatų ten mažai. Kai jų mažai, tai ir pasirinkimas mažas. Taryboj būti yra gal daugiau, kaip sakoma, garbės reikalas, tad nenuostabu, jei ten jelti yra pakankamai daug norinčių.

Ne tiek įdomus, kiek neabejotinai yra svarbus dabar vykstantieji rinkimai skautų organizacijoje, kiek reikia pasigėrėti apskritai skautų organizacijos pasiektais laimėjimais tremties ir emigracijos lietuviškame gyvenime.

Paskutiniame LSS-gos Brolijos Vadijos pranešime nurodyta, kad Brolija (be Seserijos) apjungia iš viso 1528 skautus. Tame skaičiuje yra: 360 vilkiukų, 533 skautai 277 skautai vyriai, 126 jūrų skautai ir 12 jūrų budžiai, 26 oro skautai, 135 skautininkai ir 16 katalikų kapelionių. Pažvelgus į šiuos skaičius, jie atrodo beveik naturaliai proporcingi. Štai, kad ir šimtui skautų — kapelionas, arba dviems skautų skiltims (11-12 berniuk) vienas skautininkas. Skautininkų yra didelis skaičius, bet pačioje skautų organizacijų vienetų veikloje iš jų ne visi, o tik mažesnioji dalis yra aktyvi. Skautų organizacija šiuo metu trūksta gerų skiltininkų. Didesnių vadų net per daug. Turint galvoje skautų organizacijos judrumą ir veržlumą, reikia tikėtis, kad ši spraga bus veikiai užpildyta.

Nerasim didesnės lietuvių kolonijos, kurioje nebūtų šimtai kaba aktyviai lietuviškame gyvenime nestreikštų skautai. Skautų organizacija vis daugiau ir daugiau randa prisiartinimo ir paramos iš visuomenės. Paskutiniu metu visur steigiasi Skautų Rėmėjai. Pasikalbėjus su daugeliu tenka išgirsti malonius komplimentai ir gauti reali materialinė parama.

Pasitaikė, kad spaudoje buvo apsta (dar ir dabar atsiranda) skautus ir organizaciją igeliančių ir koneveikiančių straipsnių. Imant dėmesin, kad nesvarbu ką žmonės kalba, bet dėl ko jie kalba, reikia pasakyti, kad tos kalbos ar straipsniai turi savo priežastis. Kitas klausimas, ar tie straipsniai buvo vietoje ir tinkami.

Vienas iš gana aktualių klausimų buvo užmetimas dėl liberalizmo, stokos religingumo ir panašių "trūkumų". Šis pakaltinimas ir priekaištas padarytas katalikų kunigų, dėl to, kai jie kai kur nesugebėjo, (o greičiausia visiškai nenorėjo!) bendradarbiauti su skautų vadovais. Tas nesugebėjimas ar nenoras bendradarbiauti gavosi tada, kai katalikų dvasios vadovai panorėjo ar pareiškė pageidavimą kištis į skautų organizacinius ir techniškus reikalus, net nieko bendra su religija neturinčius.

Iš Brolijos raporto matyti turima 16 kapelionų. Ar jų pakanka? Daug vienetų — vietovių kapelionų neturi, kitur jų neįmanoma net prisiprašyti, kad vaikus bent iš lietuviškos maldaknygės pamokytų skaityti. Kas dėl to kaltas? Ar skautų organizacija, kurią sudaro daugumoje vaikai iki 16 m. ar katalikų kungai, kurių yra apstu čia, Amerikoje?

Skautų vadovai neša atsakomybę už savo vienetus ir visus skautus. Tėvai jiems patiki savo vaikus. Todėl ir dvasios vadai — kapelionai turėtų tai suprasti ir atitinkamai kooperuoti, bet nebūti ant jų vadovų dar didesniais vadais. Kaip jau anksčiau minėjau, didelių vadų daug, o nėra skiltininkų. Taip ir su kapelionais. Kai reikia mokyti lietuviškai melstis, tai kunigėlis užimtas su kitais reikalais, bet kai reikia valdyti, tai ir kunigėlis pribūna... Nėra ko dallinti. Faktas, kad nors ir lietuviškose katalikiškose mokyklose mūsų mažieji yra mokomi tik svetima kalba poterėlius kalbėti ir ne savų tėvų kalba parašyta maldaknyge naudotis.

Nors skautų organizacija nėra konfesinė organizacija ar mokykla, bet niekas netrukdo kunigams čia atėjus savą kalbą per maldeles ir poterėlius mokyti. Priešingai, šiam darbui jie skautų organizacijoj yra daugiausia laukiami. Apgailestautina, kai išgirsti puse šlupų kapelionišką pastabą, kad jei ne jis bus vadas, tai jis neturi laiko ir noro su skautais dirbti...

Ar ne gėda, sakysim, buvo pernai Detroite buv. skautų kapelionui, kai skautų vadovai turėjo kreiptis į amerikietį kunigą, kad tas pagelbėtų gauti lietuvį kunigą skautų stovyklai nors vienas pamaldas atlaikyti? Kam čia ištikrųjų kunigėlis pakerštavo: ar skautų vadams ar raudonsnapiam vilkiukams? Tikrai gėda! Dėl šito skautų organizacija nekalta ir jos dėl to juodinti nereikia. Plačiau pravėrę skautų organizacijos duris pamatysite, kad joje skautų vadovai dirba be galo nedėkingose sąlygose tikrai su pasiaukojimu ir atsidavimu. Taigi, negalima jų purvais drabstyti spaudoje ar "privačioje informacijoje", kaip kad pasitaiko.

Seserija kreipėsi aplinkraščiu į visuomenę ir skautų tėvus dėl viešoje spaudoje keliamų organizacijos negalavimų, prašydama jų ten nekelti. Tai darydama Seserija turėjo turėti nusistatymą kurie ir kokie klausimai yra spaudoje nekeltini. Ar tie, kur nepagristai puolami, ar tie kuriais neteisingai visuomenė apie skautus informuojama? Aš manyčiau, kad visoki, nes atsiranda tokių korespondentų ir "skautiškų žiurnalistų" kaip ps. A. Valatkaitis, Vaidievutis Mantautas, ar net ir pats v. s. A. Saulaitis, kurių tariami "teigimai" pagyrų straipsniai kartais daugiau nereikalingi, kaip naudingi. Ar vieta spaudoje imtis šviesti skautų vadovus kaip vadovauti, pravesti stovyklas, sueigas ar kaip suprasti skautų ideologiją ir panačiai? Viemas net pasiūlė premiją tam, kas įrodys, kad jis blogas atsitininkas, o geras skautas! Vis tai buvo rašyta spaudoje ir tų pačių žmonių, kurie save skautų vadais laiko. Kam tada tuščiai atsišaukipėti į tėvus ir visuomenę, jei mes patys savo "bėdas" viešai spaudoje tai visuomenei pateikiam?

Paskirų žmonių nuomonės ar diskusiniai straipsniai spaudoje, kad jie ir būtų skautiškomis temomis, kad ir labai aktualūs, visuomeniško viešojo gyvenimo reikalais. Neabejotinai yra "bėdų", kurios yra viešumon keltinos. Pavyzdžiui paramos reikalai, kultūrinė veiklos ir skautiškos idėjos propaganda ir t. t. Šią užduotį gali iš dalies patenkinti turima Skautų Korespondentų Skiltis, kuri rūpinasi visa skautiška informacija.

Skautai yra tvirta ir brandi organizacija lietuvybei palaikyti ir mūsų jaunajai kartai nuo daugelio ją veikiančių blogybių apsisaugoti. Savo tobulos organizacijos ir auklėjimosi metodų dėlei, skautai yra pajėgūs savo užsibrėžtame kelyje išsilaikyti ir siekiamu tikslu pasiekti. Metai į metus ši organizacija tvirtėja ir įgauna vis didesnės reikšmės mūsų gyvenime.

MĖSOS URMO PARDAVIMAS

ALBRECHT & KOELBER

197 NORTH 6th ST. BROOKLYN 11, N. Y.

EVergreen 8-6322

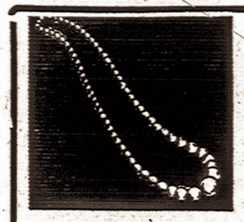

Graduated Necklace of Beautifully Matched Amber Beads. — $20.00

GINTARAS GRAŽIAUSIA DOVANA

Brangi atmintis kiekvienam lietuviui. Tradicinis papuošalas visą metą.

Vieta kuri saugo mūsų brangaus krašto auksą — gintarą. Didžiausias pasirinkimas gintaro dribinių. Kviečiame ateiti pasižiūrėti.

AMBER GUILD, Ltd.

Virš 50 metų gintaro versle.

80-19 31th Ave., Jackson Heights, L. I., N. Y.

Tel. HA 9-5855

Lengva pasiekti auto—Northern Blvd. (25a) iki 31st Ave
IND sub. iki Roosevelt—Jackson Heiths Stores
IRT sub. iki 74th St. Stoties Iš čia LaGuardia Aero Port Bus iki 31st Ave

Misiūnų Degtinės Krautuvė

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI

Savininkai

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N. Y

VIrginia 3-3544

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

Kelionės laivais ir lėktuvais, Įvairiausios apdraudos, Nuosavybių pirkimo ir pardavimo, Biznio knygų vedimo, Taksų (income tax) paruošimas, Pinigų persiuntimo ir skolinimo, Imigracijos ir pilietybės, Notarinių dokumentų tvirtinimo. Vertimų ir įvairiausias kitas reikalais.

KNYGYNAS—LAIKRAŠČIAI IR KNYGOS

Visais reikalais jums greitai ir maloniai patarnaus broliai

ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI

315 WALNUT ST. (kamp. Adam St.) NEWARK 5, N. J.

Telefonas MArket 2-4867

Prilaikykime Pinigus Savųjų Tarpe!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

X. STRUMSKIS, savininkas

322 Union Avenue,

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 7-2089

Vienintelė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 17 metų.

Maspetho Lietuvių Piliečių Klubas

Adv. S. Bredes, pirm., J. Januškaitis, vicepirm., P. Šlapikas, ižd., P. Mikalauskas, sekr., A. Garnis, fin. sekr.

BARAS NARIAMS IR SVEČIAMS

Salė pramogoms

Reikalingi nauji bolininkai.

Varžytinės vyksta pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

ANT. JANUŠKAITIS, Vedėjas

69-61 Grand Ave., Maspeth, N. Y

9936-6 VH

SUSIPRASK, LIETUVI, APSIDRAUSTI

Susivienijime Lietuvių Amerikoje savo gyvybę, sveikatą ir senatvės pensiją.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA) seniausia ir turtingiausia lietuvių organizacija padidino ir pagerino savo apdraudas ir dabar kiekviena praktiniame gyvenime reikalinga apdrauda SLA gaunama. Dabar jau nėra reikalo lietuviui kreiptis pas svetimus dėl apdraudos.

SLA dabar duoda iki:

$10,000.00 gyvybės apdraudą
-325.00 į mėnesį pašalpą ligos ir nelaimingų atsitikimų
$300.00 — į mėnesį senatvės pensijos.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje apdraudos sąlygos geresnės negu kiekvienoje bendrovėj, nes jos paremtos fraternaliu pagrindu.

SLA apsidraudęs esi tikras dėl savo pinigų. SLA kapitalas daugiau trijų milijonų dolerių. SLA turi daugiau kaip 365 savo kuopas visose lietuvių kolonijose Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje.

Dabar vyksta

SLA 70 METŲ JUBILIEJINIS VAJUS.

Pasinaudokite šio Vajaus metu teikiamomis naujiems nariams lengvatomis ir įsirašykit į SLA dabar. Pasimatykit su SLA organizatorium. Kiekvienas šio Vajaus metu įsirašęs SLA narys gauna dovaną — labai naudingą dr. S. Biežio knygą — BUKIT SVEIKI.

Padarysit sau gera ir būsit patenkintas, jeigu tapsite SLA — šios garbingos organizacijos nariu. Nes SLA yra didžiausia Amerikos lietuvių šio krašto dvasioje sukurta organizacija. Geriausia SLA pažinti per vietinę Jūsų mieste esančią SLA kuopą, kurios valdyba ir organizatorius viską nuodugniai Jums išaiškins. O jeigu parašysit atvirutę į SLA Centrą, tai gausite reikalingiasias žinias apie visas apdraudos rūšis ir apie dabartinį SLA Vajų.

Rašykite tokiu adresu:

SLA, 307 W. 30th ST., NEW YORK 1, N. Y.

JOHN DERUHA, M. D.

Odos niežėjimas ir išbėrimai. Tulžies ligos. Galvos skaudėjimas, nemigas, jausmų komplikacijos, jautrumas, širdies ir skilvio ligos.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. F. M. BINTAKIS
16 Linden Street
Vykstant Jamaica linija išlipti Gates Avenue
Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-3012

VALANDOS:
Kasdien nuo 11 iki 1 ir nuo 6 iki 8
Šeštadieniais nuo 11 iki 2.
Sekmadien. pagal susitarimą

VINCAS KANAUKA, M. D.
284 Eastern Parkway
(Blokas nuo Brooklyno Muziejaus)
Brooklyn, N. Y.
Tel. ULster 7-8652
(Vykstant BMT Franklin Ave linija, išlipti Estern Parkway, o IRT—Franklin Ave stotye.)

VALANDOS:
PAGAL SUSITARIMĄ
Skambinti nuo 6 iki 8 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius — ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. — J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone LInden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

STUDENTŲ RINKIMAI IR SKAUTAI

Pernai atšventęs savo 30 metų veiklos sukaktį, Akademinis Skautų Sąjudis, šiemet išeina su savo sąrašu į Lietuvių Studentų Sąjungos rinkimus. Tiesa, gal šis pirmasis čia, Amerikoje bandymas kiek silpnokas. Išstatytame sąraše mažai matau aktyvių skautų. Kiti atrodo daugiau suakademėję... Pažymėtini iš jų būtų ps. Vyt. Pileika ir E. Vilkas. Abu jie gryni skautai. Be to, pav. ps. Vytautas Pileika labai energingas skautiškame darbe. Šiame Akademinio Skautų Sąjudžio sąraše pasigendu visos eilės energingų ir siela persiėmusių skautų. Galimas dalykas, veiklesnieji skautai pasirinko daugiau rūpintis savo korporacijos reikalais. Kažin ar vertėjo ASS su tokiu sąstatu išeiti į rinkimus.

Už tai, itin malonu matyti Lietuvių Studentų Santaros išstatytame sąraše visa eilė siela ir kūnu atsidavusių skautybei skautų. Jų išėjimas į taip svarbų studentijos vadovaujantį postą yra sveikintinas. Jų tarpe matau beveik visus tvirtai pasiruošusius visuomeninkus studentus. Bemaž kiek vieną iš jų sutiksi visur kur skautiškas gyvenimas suveda ir sujungia jaunas širdis. Stovyklos, suvažiavimai, iškilos ir skautiška veikla be jų neapsiėjo. Jie čia įsigijo praktikos ir užsigrūdinimo, išeina į platesnius lietuviško gyvenimo barus. Daugumoje visi jie pažįstami kaip aktyvūs skautai, vadai ir jaunatviškos energijos pilni idealistai. Trumpai čia norėčiau veikliausiuosius pažymėti.

Skautas akademikas Bronius Juodelis. Jo laisvos nuo studijų valandos pašvęstos lietuviškai studentijai ir skautybei. Veiklus jis korporacijoje, veiklus studentiškam gyvenime ir nepalaužiamas lietuvis.

Skautų vytis Jonas Bilėnas, nepaprastų gabumų ir energijos organizatorius, jaunesniųjų mėgiamas vadovas, aktyvus visapusiškai ir sumanus kaip tikras skautų vytis.

Skautas vytis ir akademikas Reimundas Mieželis. Šio įpatingai gabaus studento skauto ir nenuilstamo entuziasto pasišventėlio darbštumas, sumanumas ir energija sunku čia būtų aprašyti.

Skautė akademikė ir jautrios lietuviškos sielos sesė Lida Griškelytė. Su ja kiekvienam skautui ir skautei teko susitikti kiekvienoje didesnėje skautiškoje stovykloje, studentiškame suvažiavime. Liūda Griškelytė aktyvi ir pažįstama ne tik Detroite, bet ir Chicagoje, Clevelande ir kitur, kaip studentų skautų organizatorė, aktyvi dalyvė ir uoli narė.

Urbanos aktyvieji Urbanos akademikai ir pagarsėjusios studentų krepšinio komandos "Lituanica" žaidėjai Rytas Babickas ir Remigijus Gaška. Toliau skautas vytis Albertas Kerelis, kuris daug dirba Chicagoje su skautais. Kaip narsus skautas vytis jis pasireiškė dar Vokietijoje. Tame pat sąraše tvirtos jaunesnės pajėgos: studentai akademikai — Valatkaitis ir Kliorė.

Visiems šiems skautams, išeinantiems į platų ir daugiau ivsuomenišką gyvenimą reikia palinkėti ištvermės ir to jaunatviško entuziazmo, kurio dėka jie skynė pirmaujančius kelius ir skautiškame gyvenime.

ps. Antanas Banionis

LITERATŪROS IR MUZIKOS POPIETĖ

Kovo 20 d. Estų Namuose, New Yorko centre, įvyko Pabaltijo Moterų Tarybos suruošta literatūros ir muzikos popietė. Ją atidarė Tarybos pirmininkė L. Bieliukienė, pasveikindama ir išreikšdama pagarbą trijų valstybių valstybinių institucijų atstovams, kurių tarpe buvo ir Lietuvos Generalinis Konsulas J. Budrys su ponia. Trumpais žodiais įvertindama trijų tautų bendradarbiavimą, pabrėžė, kad PMT netik kovajà už Lietuvos, Latvijos ir Estijos išlaisvinimą, bet kartu seka ir domisi šių tautų kultūriniais laimėjimais, taigi ir literatūrinė kūryba. Todėl pakviestos trijų tautų literatūros žinovės susirinkusius supažindinti su savųjų tautų literatūra.

Apie Estų turtingą literatūrą paskaitą skaitė Esčių Atstovybės pirmininkė Phil. mag. Mall Jurma. Apie Latvių literatūrą kalbėjo poetė ir advokatė Karole Dale. Apie Lietuvių literatūrą skaitė dr. I. G. Židonytė-Vebrienė. Ji savo paskaitoj davė nedaug pavardžių, bet kompetentingai perbėgdama mūsų literatūros istoriją, atvaizdavo mūsų literatūros reljefą, išryškindama jos bendrai tautinį ir sperialiai išnagrinėdama jos ryškiasniąsias sroves. Yaptingai sukoncentravo salės dėmesį į save, paliesdama kovojančias mūsų tautos kūrybą — poeziją, dainas ir pasakojimus apie partizanų ir kitų rezistentų kovas.

Kiekviena paskaita tęsėsi po pusę valandos. Jų tarpe pianistė Aldona Kepalaitė nuotaikingai išpildė keletą Čiurlionio, Debussy, Chopin ir Jakūbėno kūrinių.

Po to trijų tautų šeimininkės vaišino svečius.

PARDUODAMA: 2 didingi namai gražioj vietoj, kaina 195,000. Galima pirkti keliems susidėjus,—didelės pajamos, lengvas išmokėjimas. Namai išperka save ir duoda pelno.

3-jų aukštų mūrinis namas, gražioj judrioj Astorijos prekybinėjgatvėj: 1 krautuvė ir prie jos du kambariai, 1 didelis butas ir aukščiau mebliuoti kambariai (furnish rooms). Didelės pajamos. Kaina tik 27,-500. išsimokėjimui.

Aristokratiško pomėgio asmenims 2-jų šeimų puikus mūrinis namas, gražioje vietoje, su privačiu svečiams baru ir kitais įrengimais apačioje, didelis sklypas, 2 garažai, —tik $27,500. išsimokėtinai.

3-jų šeimų geras mūrinis namas su apšildymu tik $6500.

3-jų šeimų mūrinis namas $3000.

Čia pat galima gauti nuo pačių pigiausių iki didžiulių ir net prabangos namų. Kas nori sekmingai pirkti ar parduoti, tesikreipia: Juozas Grabau, 227 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Tel. ST 2-7524.

ĮVAIRENYBĖS

Stalaktitas yra kūgio pavidalo uola, atsiradusi dėl žemės vandens veiklos, ir kabanti kaip varveklis nuo olos stogo ar sienų. Stalagmitas yra panašios formos uola, kylanti nuo olos dugno.

***

Herodotas, gyvenęs maždaug nuo 485 iki 425 m. prieš Kristaus gimimą, surado, kad Libijos dykuma kadaise buvo jūros dugnu, nes jis rado ten jūros kriauklių fosilijas.

***

Sniegas ant kalnų viršūnių sulėtina praeinančius vėjus, kurie atvėsina žemiau esančius perdaug įkaitintus slėnius.

***

Lietaus lašas yra rūko kamuoliukas, kurio centre būna dulkės branduolys.

Sporto GYVENIMAS

LIETUVIAI PAKLUPDĖ ALBANY S. C.

Praėjusį sekmadienį mūsų pirmoji vienuolikė New Farmers Oval žaidė pirmąsias New Yorko Valstybės Taurės rungtynes prieš Albany S. C.

Pirmąjį kėlinį musiškiai žaidė pavėjui ir nuo pat pirmos minutės užgula svečius. Albany SC bando desperatiškai gintis, tačiau jų pastangos veltui. Septintoje minutėje Boulos pradeda įvarčių seriją. Netrukus Arens iš 11 metrų pakelia pasekmę 2:0, o Gražys tuoj pat pagražina rezultątą 3:0 baudos. Prieš pat kėlinio pabaigą Lewis dar prideda 4:0.

Antrą kėlinį, vėjo padedami, svečiai pradeda po truputį atsigauti ir per mūsų gynimo neapdairūmą padėti sušvelnina 4:1. Tuoj po to teisėjas priteisia 11 metrų baudą svečių naudai, kurią jie išnaudoja ir rezultątą pagerina 4:2. Tačiau mūsiškiai nenurimsta ir bando pasiekti svečių vartus. Prieš pat rungtynių pabaigą Lewis perima Jegerio padavimą ir sodina kamuolį į svečių tinklą. Rungtynės baigiamos užtikrintu laimėjimu 5:2.

Šį kartą mūsų vienuolikė pasirodė kaip darnus ir energingas vienetas.

Ateinantį sekmadienį, bal. 3 d., 3 v. p. p. New Farmers Oval Lietuvių S. K. pirmoji komanda žais antrojo N. Y. State Cup rato rungtynes prieš tradicinį lenkų jaunučių ir jaunių komandas. Reikia tikėtis, kad šį sekmadienį LSK bičiuliai pripildys aikštę ir padės mūsų vyrams dar vieneriu metus išlaikyti taurę savo rankose.

Noriu dar kartą priminti, visiems, kad balandžio 15 d. (penktadienį) 8 val. vakare Apreiškimo par. salėje Lietuvių Sporto Klubas ruošia linksmąvakarį, kurio metu programą atliks akt. V. Žukauskas.

Auka $1.00. V. K.

LIETUVIAI LAIMĖJO

Pereitą šeštadienį LAC krepšininkai laimėjo dar vienas rungtynes. Šį kartą tapo nugalėta Irving Square Pr. komanda, rezultatu 64:25 (14:8).

Taškai: Kazlauskas 16, Keškonis 12, Daukša 10, Narbutas 10, Mikulskis 10, Šlepetys 4, Remeza 2, J. Birutis 0, Kreivėnas 0.

Šiame rate LAC krepšininkai dar nėra pralaimėję nė vienų rungtynių. Viso dar yra žaisti trejos rungtynės.

Ši šeštadienį, balandžio 2 d. 7 val. vakare, LAC žais su Estų krepšinio komanda.

Rungtynių vieta: YMCA — 179 Marcy Ave., Brooklyne.

A. R.

SKAUTŲ PASKAITA

Lietuvių Skautų Santaros rengiamoje paskaitoje apie lietuviškas politines partijas, šį sekmadienį, balandžio 3 d. 12:-30 val. Apreiškimo parapijos patalpose, jau yra pasižadėję dalyvauti ir padaryti pranešimus J. Audėnas, V. Rastenis ir dr. Viliamas.

REIKALINGA moteris lietuvių šeimai provincijoje, padėti motinai auginti mergaitę ir namų ruošai. Tel. Virginia 8-3138

PAJIEŠKOJIMAS

ANTANAS LEKSYS prašomas skubiai atsiliepti šiuo adresu: Vienybė, 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. ir pranešti savo adresą.

***

Šlaito krantams "ištirpstant" srovėje, upei nuolat nešant uolų atlaužas, atsiranda upės slėniai.

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

LATEST QUARTERLY INTEREST — DIVIDENT (April 1, 1955)

2¾% per year

Deposits made on or before April 14th will draw interest from April 1, 1955.

THE Kings County SAVINGS BANK
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kuo geriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-3802

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV 7-2043

NORITE GEROS — MENIŠKOS
FOTOGRAFIJOS:
PORTRETO,
ŠEIMOS,
VAIKŲ,
įvairių progų nuotraukų?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS,
baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte — koncertą, vestuves, šokius, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

Reikalų Vedėjas
I. WEINSTEIN
320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N.Y.
EVergreen 7-1123

DULKIŲ SIURBLYS
namų švarai palaikyti būtinas.
Žinomus "ELECTROLUX" surblius (vacuum cleaner) ir vaškavimo mašinėles jums namuose parodys fabriko atstovas
Julius T. Jacyna.
Rašykite: 328 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. MU 4-3171, namų EV 7-0463.
Kainos nuo 25 dol.
Taip pat parduoda "FLAVORSEAL" firmos Stainless Steel puodus virti be vandens.

M. and Z AUTO COLLISSION WORKS
M. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS
Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė
937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Tel. EV 8 9794
Namų telefonai: HY 7-3247 ir GL 6-8659

Pas mus

J. Petrėnas, žinomas rašytojas, balandžio 1 d. proga išleidžia tradicinę Kultuvę. Norintieji ją įsigyti, teprisiunčia 25 centus šiuo adresu: J. Petrėnas, 373 S. 2nd St., Brooklyn 11, N. Y.

Leopaldas Dymša, buvęs Lietuvos diplomatas, kurį laiką sirgęs ir turėjęs operaciją, grižo į tarnybą Care centre. Beje, Dymša yra išrinktas British Schools and Universities Club of New York direktorium.

Adomas Galdikas yra išstatęs aštuonis savo paveikslus meno parodoje, kuri buvo atidaryta kovo 29 d. 26 E. 55th St. New Yorke.

Laima Valiukėnienė, Lietuvių Moterų Atstovybės pakviesta, kovo 18 d. dalyvavo WEVD radijo stoties diskusijose apie padėtį anapus geležinės uždangos.

A. Šmagorius, Vienybės skaitytojas iš Maspetho, išvyko atostogų į Miami, Floridą, kur jis ta proga aplankys ir savo gimines.

V. Sidzikauskas balandžio 3 d. (Verbų sekmadienį) 4,30 v. p. p. Apreiškimo parapijos salėje skaitys paskaitą tema: "Lietuva ryšium su Jaltos susitarimo dokumentų paskelbimu."

Helen Jankus ir jos vyras Frank Jankus Hempstead High School salėje (Hempstead, L. I.) neseniai pastatė Samuel Spewack veikalą "Two Blind Mice", kurį suvaidino The Franklin Players.

Povilas Dulkė, Juozas Nakutavičius, Klemensas Bagdanavičius ir Vincas Savukynas sudaro neseniai New Yorke įsikūrusį vyrų kvartetą Sakalai, ir jam vadovaus muzikas A. Kačanauskas.

J. Liudvinaitis, Lindeno Lietuvių Tarybos pirmininkas, praneša, kad ryšium su Vasario 16 rezoliucija, jis gavo atsakymus iš prezidento Eisenhowerio ir Valstybės sekretoriaus Dulles.

Lt. Alg. Bacey, Uršulės Bacevičienės sūnus, su žmona ir dviem vaikais išvyksta poros metų tarnybai į Vokietiją.

Jonas Vezvikas, Maspetho vienybiečio ir veikėjo Prano Jočio žentas, šį penktadienį su šeima išvyksta trims savaitėms į Floridą.

Adv. S. Briedis praneša, kad praeitą šeštadienį Liet. Atletų Klubas pasirašė sutartį naujam namui pirkti. Būsimoji Atletų Klubo būstinė bus Halsey St. ir Irving Ave. Brooklyne..

Ant. Banionis, Vienybės korepondentas Detroite, kandidatuoja į Lietuvių Skautų Sąjungos Tarybą.

Vincas Jonikas, poetas, ši šeštadienį per J. Ginkaus radiją skaitys savo kūrybos žemaitiškai.

L. Žitkevičius jau baigia ruošti savo naujausių humoristinių eilėraščių knygą "Vizijos prie televizijos".

A. Mrozinsko piano studijos mokinių vakaras įvyksta balandžio 23 d. 6 v. v. Apreiškimo par. salėje. Programoje dalyvaus apie 20 mokinių. Po programos šokiai. Bilietų galima gauti pas Ginkų.

Kl. Prieglauskas, buvęs Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijos pareigūnas, atvykęs iš Hamilton, Kanados, aplankyti draugų New Yorke, lankėsi ir Vienybės įstaigoje.

Dr. Grigaitis balandžio 3 d. 12,15 v. Apreiškimo par. salėje skautų vyčių sueigoje skaitys paskaitą apie pirmąją pagalbą.

Izabelė Mankuvienė, 66 metų amžiaus, ilgametė Vienybės skaitytoja, mirė kovo 27 d. Liko brolis Vincas Dovydaitis ir du posūniai. Palaidota kovo 31 d. Evergreen kapuose.

New Yorkas ir Apylinkė

BENDRUOMENĖS RINKIMAMS ARTĖJANT

LB New Yorko I Apylinkės Valdyba primena:

1. Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimai bus gegužės 1 dieną.

2. I Apylinkės valdyba yra įsteigusi savo apylinkėje 3 balsavimo punktus:

I punktas — Apreiškimo parapijos mokykloje, North 5th & Havemayer St., Brooklyn 11, N. Y.

II punktas — Angelų Karalienės parapijos salėje, 213 So. 4th St., Brooklyn 11, N. Y.

III punktas — Tautininkų Klubo patalpose, 337 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

3. Balsavimo punktuose balsavimo dėžutės bus atidarytos gegužės 1 dieną nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

4. Norint balsuoti būtinai reikia įsirašyti nariais į Amerikos Lietuvių Bendruomenę įsigyjant nario knygeles. Nario knygelės gaunamos pas LB I Apyl. iždininką p. Kepalą kiek vieną sekmadienį nuo 12 val. iki 1 val. po pietų Apreiškimo parapijos mokykloje.

Lietuvi, lietuve! Stok į Lietuvių Bendruomenės narių eiles! Lietuvių tautos gyvybė randasi dideliame pavojuje. Stokime visi vieningai, be pažiūrų skirtumo, lietuvybę gelbėti, nes tik gerai organizuoti pajėgsime atsilaikyti.

LB I Apylinkės Valdyba

Buvusių politinių kalinių pasitarimas

Kovo 11 d. Baltic Freedom House įvyko susirinkimas Lietuvos Rezistencijos buv. polit. kalinių Sąjungos narių, gyvenančių New Yorke ir jo apylinkėse. Susirinkimui pirmininkavo Sąjungos pirm. kun. V. Pikturna, sekretoriavo B. Kulys.

Svarbius pranešimus padarė šios Sąjungos pirm. kun. V. Pikturna ir Tarpt. buv. politinių kalinių Federacijos vicepirmininkas (ir liet. atst.) V. Sidzikauskas. Buvo aptarti aktualūs tolimesnės Sąjungos veiklos reikalai. Diskusijose da lyvavo: dr. B. Nemickas, B. Kulys, A. Pocius, V. Vaitekūnas ir kiti. Netrukus numatoma atlikti rinkimus Sąjungos naujiems organams sudaryti. Rinkimai, kaip centro valdyboje užsiregistravusieji nariai laiškais pasisakė, tegalima įvykdyti korespondenciniu būdu.

Rinkiminėn Komisijon įeina: dr. B. Nemickas, V. Vaitekūnas ir P. Brazauskas.

Tuo tarpu pagal susirašinėjimą nustatyta, kad daugiausia Liet. Rezist. buv. politinių kalinių yra įsikūrusių New Yorke ir Chicagoje, betgi jų išsiskirstę mažomis grupelėmis ar pavieniui visam laisvajame pasaulį.

Pavykęs vakaras

Literatūros vakaras praeitą sekmadienį Apreiškimo par. salėje praėjo su stambiu pasisekimu. Devynių rašytojų kūrybos pasiklausyti buvo susirinkę daugiau kaip 300. Poeziją skaitė: K. Grigaitytė, Ona Audronė-Balčiūnienė, J. Aistis, V. Jonikas, J. Tysliava, L. Žitkevičius. Kiti rašytojai buvo N. Mazalaitė, A. Gražiūnas, P. Jurkus ir St. Zobarskas. Publika kiekvieną rašytoją sutiko labai šiltai. Buvo girdėti balsų, jog šis literatūros vakaras buvęs iš įdomiausių iki šiol ruoštų tos rūšies vakarų. Vakaro pranešėjęs buvo J. Valakas.

Vakaro pradžioj literatūrinėm temom kalbėjo prof. J. Brazaitis.

Tautiniais drabužiais pasipuošusios Lindeno Moterų Dainos Ansamblio dainininkės padainavo dainų iš M. Petrausko operetės Birutė ir kitų kompozicijų. Ansambliui vadovauja S. Čerienė - Mulks.

Vakaro pelnas (apie 250 d.) paskirtas vargo mokyklom remti. Vakaro metu kalbėjo kun. dr. St. Valiušaitis ir Balf vicepirm. J. Ginkus A. S.

MASPETHO LIETUVIAMS

Sekmadienį, balandžio 3 d, 4:30 val. po pietų Maspetho parapijos salėje, Perry Ave., šaukiamas Amerikos Lietuvių Bendruomenės Maspetho Apylinkės metinis susirinkimas.

Darbų tvarkoje prel. J. Balkūno, LOKo pirmininko pranešimas apie įvykstančius į Bendruomenės Tarybą rinkimus, apylinkės valdybos rinkimai ir kiti klausimai.

Maspetho lietuviai kviečiami susirinkime gausiai dalyvauti.

ALB Maspetho Apylinkės Valdyba.

AUDITORIJOS VAKARIENĖ

Praeitą sekmad. Maspethe įvyko Lietuvių Auditorijos šėrininkų seimas ir vakare tose pačiose Pil. Klubo patalpose poseiminė vakarienė. Klubietės paruošė gerą vakarienę. Programą atidarė A. Matulis ir ją vadovauti pavedė P. Mikalauskui. Kalbėjo: F. Jočys, J. Diržys, Reižienė, M. Tamašauskienė, adv. S. Briedis, J. Tysliava, J. Norvilas ir kiti.

Lietuvių Auditorijos šėrininkų seime nutarta namus pervesti Pil. Klubui. Auditorijos ir klubo nariai, daugumoje, yra tie patys asmenys.

AUKOS LIETUVOS LAISVĖS REIKALAMS

Vasario 16 minėjime, įvykusiame vasario 27 d. Newarke aukojo:

Po $25.00 — Vladas Dilis, P. Kazanauskas, J. Kralikauskas, kun. P. Totoraitis ir A. S. Trečiokas. Po $20.00 — P. Jazaitis, Po $15.00 Jokūbas J. Stukas su motina. Po $6.00—Pranas Petrulis. Po $10.00 — S. Gudas, K. Sipaila ir SLA 245 kuopa. Po $5.00 — V. Boreika, inž. S. Giedrikis, Jančiauskai, prel. I. Kelmelis, J. Lelešis, J. Lelešis, P. Jokūbaitis, P. Jokūbaitienė, B. Sarkenis, Ramzujus, Sruoginai, J. Grigaitis, Vyčių 29 kp., S. Jasaitis. Po $3.00 — J. Baltrušaitienė ir P. Pliškaitis.

Kiti po du dolerius ir mažiau.

A. MAČIŪNO MIRTIES METINIŲ MINĖJIMAS

Dipl. Inž. Aleksandro Mačiūno vienerių metų jo mirties minėjimą ruošia Amerikos Lietuvių Inž. ir Arch. S-gos New Yorko skyrius balandžio 3 d. (sekmadienį) 4 val. p. p., Baltic Freedom House, 131 E. 70St., N. Y. C. Įėjimas laisvas. Po minėjimo arbatėlė, kurios pelnas skiriamas paremti lietuviams inžinieriams, likusiems Vokietijoje.

GERIAUSIS
INSURANCE
ir
REAL ESTATE
Patarnavimas per
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai
Virginia 9-0842 ir
Virginia 7-4111

Gen. James M. Gavin žmona prisega savo vyrui trečią žvaigždę. Gen. Gavin neseniai buvo paskirtas prie Amerikos generalinio štabo Washingtone, kaip parašiutininkų specialistas.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE PAJIEŠKOMI ASMENYS

Aksomaitis Kostas.

Buzas Kazimieras, iš Sergėnų dv., Kauno ap.

Černauskas Marcijonas, iš Barysių k., ir žmona Mockute, Barbora, iš Dausiškių k., Lygumų v., abu Šiaulių ap.

Dabšienė-Siurblaitė, Ona iš Skliaustų-Spelčių k., Luokės v., Telšių ap.

Grišmanauskaitė, iš Platelių v., Kretingos ap.

Kačinskas Jonas, kilęs iš Smalėnų k., Anykščių v.

Keys-Stiklaitytė, Juzė, jos sesuo Peterson, Julė, ir brolis Stiklakis, Stanislovas, iš Degučių k., Marijampolės ap.

Kučinskytė, Ona, iš Sakalinės k. Gaurės v., Tauragės ap.

Kutka, Edward, kilęs iš Šileikų k., Vyžuonų v., Utenos ap.

Lackner, ar Rachner, ištekėjusi Mazat, ar Marzat, Johanna, iš Lietuvos, "Gross-Schelerin".

Mačiūnas, Kazimieras.

Petruškevičius, Vincas ir jo du broliai, iš Ralių k., Krosnos v., Seinų ap.

Pivoriūnas, Petras, iš Moškėnų k., Panemunėlio v., Rokiškio ap.

Šimitas, Izidorius, iš Šilų k., Šilalės v., Tauragės ap.

Šimkaitis, Jurgis, iš Naumiesčio, Šakių ap.

Širvelis, iš Gelučių k., Taujėnų parap., Ukmergės ap. (buv. Kauno ap.).

Skauradžius, Karolis ir jo brolis.

Telleišytė, Vladzė, iš Sasnavos v., Marijampolės ap.

Užusenis, Kazys, iš Skvarbų k., Subačiaus v., Panevėžio ap.

Jieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:

Consulate General of Lithuania 41 West 82nd Street, New York 24, N. Y.

Mirė dr. L. Buivydas

Praeitą pirmadienį, kovo 28 d., Staten Island ligoninėje mirė dr. Leopoldas Buivydas, sulaukęs viduramžio. Laidojamas šį penktadienį Cypress Hills kapuose.

Velionis buvo atvykęs prieš 6 metus ir, kaip veterinarijos specialistas, tuojau gavo federalinį darbą Washingtone. Jis buvo Agrikultūros Departamento tarnyboje. Velionis yra kilęs iš šeimos, kurią, pradedant tėvu, dr. Antanu Buivydu, sudarė beveik vieni medikai.

Giliame liūdesyje liko žmona Margareta, buvusi Kairienė, sūnus Viktoras Raimondas, pusbrolis Kazys Buivydas ir visa eilė giminių.

Velionis, gavęs valdinę tarnybą, buvo gražiai susitvarkęs — vedė Amerikoje gimusią, augusią ir simpatingą lietuvaitę — bet negailestinga mirtis staiga viską suardė. Velionis buvo specialistas savo srityje, veterinarijos mokslus išėjęs Čekoslovakijoje ir dar Lietuvoje būdamas praktikavo toje srityje. Nuo pat atvykimo į šią šalį, skaitė Vienybę ir kasmet atvykdavo į jos koncertus.

Reiškiame užuojautą likusiai žmonai Margaretai ir kitiems velionio artimiesiems.

Padėka

Maj. Cezaris Modestavičius staiga mirė kovo 9 d. ir buvo palaidotas kovo 14 d. Kalvarijos kapinėse.

Visiems suteikusiems jam paskutinį patarnavimą ir palydėjusiems į tą neišvengiamą amžinybės vietą esame nuoširdžiai dėkingi. Mes, atmindami ir apgailestaudami jo pasitraukimą iš mūsų tarpo, dėkojame kun. Račkauskui, kuris atlaikė mišias ir palydėjo į kapines.

Kuo širdingiausias ačiū: Lietuvių Tautiniam Klubui, p. p. Genevičiams, Stravinskams, K. Budvyčiui, Kersnauskams, Narvydui, Žukams, J. Steponaičiui, Dapkūnams, Ginkams, Sungailams, Mockevičiams, St. Bielunevičiui, Budreckams, Lauraičiams, Klingai, Vaitekūnams, Malinauskui, Mačernienei ir Kurkliickiui už mišias ir gėles.

Taip pat dėkojame visiems gausiai lankiusiems mūsų tėvelio — pusbrolio paskutinės kelionės metu ir pareiškusiems mums žodžiu bei raštu užuojautą.

Nepamirštamai esame sujaudinti p. p. Ginkų nuoširdumu, draugiškumu ir tėviška globa, už tai priklauso jiems tikrai iš mūsų širdies plaukiantis lietuviškas didelis ačiū.

Laidotuvių direktoriui J. Garšvai už gražiausiai suruoštas laidotuves ir parodytą didelį rūpestingumą, tariame širdingiausią ačiū.

Sūnus su šeima, duktė ir pusbrolis su šeima.

A. Andriuškevičius
Laikrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenybių pasirinkimas.
485 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

CASINO TEATRAS
210 East 86th St., N.Y.C. Tel.: RE 4-0257, BU 8-0561.
Balandžio mėn. 1 d. iki 7 d.
"DER FUERST VON PAPPENHEIM"
Ina Ialley — Viktor De Kova — Hannelore Schroth
ir "EIN DEUTSCHE OHNE DEUTSCHLAND"
Eugen Kloepfer—Eva Immermann—Kurt Mueller—Graf
Vokiška savaitės apžvalga.

MILŽINIŠKOS NUOLAIDOS
Tiems, kurie dabar perka mūsų krautuvėje
DAŽUS IR SIENOS POPIERĮ
Nepaprastas sutaupymas!
Mes turime visas reikalingas
DAILININKAMS MEDŽIAGAS
Kreipkitės tuojau!
PECART PAINT & WALL PAPER CO.
S. Maksynowich J. Paul Pecora
379 UNION AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
(Prie Grand Street)
Tel. EV. 7-9882 Atdara iki 9 v. v.

RUBBER STAMPS
ENGRAVING
CONCORD STAMP
79 Warren St. New York, N.
Tel. BEekman 3-6828

LITHUANIAN AMERICAN AUTO SCHOOL
Užsirašykite į auto mechanikų ir šoferių mokyklą
GR. 7-8951
AUTO REPAIR
Padėsime jums egzaminuose išrūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmokę gauna diplomus. Padedame gauti darbą. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo srities žinovai. Mokykla veikia nuo 1916 m.
L. TIKNEVIČIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
Tarp 9-10 gatvių, New York City

Namai pardavimui
NAMŲ SAVININKAMS: Turime šimtus nuomininkų, kuriems greitai reikia buto Brooklyne arba Queens County. Mes galime jūsų butą išnuomoti tokiam nuomininkui, kuris jums patinka. Butas gali būti su arba be centralinio šildymo. Patys nuomininkai išdekoruos visą butą. Už visą šį patarnavimą savininkui nieko nereikia mokėti. Jeigu turite arba netrukus turėsite tuščią butą, tuojau skambinkite mums telefonu: Virginia 9-842.
APDRAUDA - INSURANCE
Mūsų apdraudos ekspertai tinkamai sutvarko ir parūpina visokią apdraudą namams, bizniams, automobiliams, baldams ir Life insurance. Bet kurios apdraudos reikalu, prašome kreiptis mūsų įstaigon.
ORMAN & MICHELSON
111-15 Jamaica Avenue
Richmond Hill, N. Y.
Virginia 9-0842
Valandos: Kasdien iki 8 val.

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių
$250 ąžuolinis karstas
Laidotuvių kaina nėra problema, nes mes turime didelį pasirinkimą karstų.
Audeklu dengtas nuo -95
Ąžuolinis nuo $250
Mahagoni med. nuo $495
Metaliniai nuo $385
Nemokamai koplyčia
Antanas Polakas
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
151 METROPOLITAN AVE.,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

LIETUVIAI ADVOKATAI
ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083
KĘSTUTIS W. MICHELSON
111-15 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL 18, N. Y.
VIrginia 7-4111
CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N
NEwton 9-8620
ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

JUOZAS GRABAU
Licensed
REAL ESTATE BROKER
Patyręs nekilnojamo turto pirkimo-pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.
227 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-7524

LIETUVIŲ RADIJO PRORAMA
JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
ŠEŠTADIENIAIS, NUO 1,30 VAL. P. P.
IŠ WWRL, 5000 kcl.
Telefonas: EVergreen 4-9293
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.